

**Република Македонија
Универзитет Св.Кирил и Методиј во Скопје
Факултет за музичка уметност - Скопје**

**ИЗВЕШТАЈ ЗА САМОЕВАЛУАЦИЈА
НА
УНИВЕРЗИТЕТ “СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ
ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ – СКОПЈЕ
ЗА ПЕРИОДОТ 2008/2009 – 2012/2013 ГОДИНА**

Скопје, мај 2013 година

В О В Е Д

По донесувањето одлука за започнување на процесот на самоевалуационата постапка, со одлуки на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност донесени на 17.12.2013 и 27.2.2013 година, беше формирана Комисија за самоевалуација на ФМУ во состав: вон.проф. м-р Зоран Пехчевски – претседател, проф. м-р Јана Андреевска, проф. м-р Љубиша Кировски, вонр. проф. м-р Страшо Темков и доц. М-р Сони Петровски. Во комисијата беа вклучени и Васко Рошков и Танкица Митева како претставници од студентите.

Комисијата на првата седница по конституирањето утврди план за работа, формира работни групи и изврши распределба на задачите.

Работните групи имаа задача најнапред да ги приберат податоците, а потоа да ги сортираат и компјутерски да ги обработат. Продеканот за настава, референтот за студентски прашања и претставници на студентите учествуваа во организација и спроведување на студентската анкета на ФМУ, а резултатите од неа беа обработени и доставени до комисијата.

По неколкуте подготвителни состаноци, спроведените разговори со менаџментот, извршената распределба на задачите и прибирањето на податоците, се прејде на нивна анализа и на дискусија по сите сегменти кои беа предмет на самоевалуацијата.

Во рамките на ФМУ како институција, беа спроведени разговори и консултации со менаџментот, а од дискусиите со деканот и продеканите на ФМУ произлегоа корисни информации за одредени состојби и предлози за унапредување и подобрување на квалитетот на нашата установа.

Земајќи ги во предвид големиот број и структурата на студиските програми на ФМУ (38 студиски програми на прв циклус студии и 2 студиски програми на втор циклус студии) комисијата одлучи дека најсоодветно е самоевалуацијата да не се однесува на секоја студиска програма поодделно, туку на ФМУ како установа во целина. Затоа и заклучоците од SWOT анализата по сите сегменти од самоевалуацијата се однесуваат на ФМУ како целина, а доколку постојат специфичности за одделна студиска програма тие се посебно потенцирани и проследени со кратки појаснувања. Заради овој пристап кон процесот на самоевалуација беше констатирано дека нема потреба од формирање поткомисии за евалуација на студиските програми.

Во текот на самоевалуациониот процес, комисијата како тешкотии за што поуспешно изведување на истиот ги посочи :

- Задоцнетото започнување на самиот процес на самоевалуација и изготвување на извештај.
- Недостаток на посовремен и сеопфатен систем (софтвер) за евиденција во студентската служба кој ќе овозможи добивање на поголем број релевантни статистички податоци подобни за електронска обработка.

Комисијата како позитивни елементи во процесот на самоевалуација ги истакна:

- Екипирање на комисијата со различни профили на кадар, дел од нив со искуство од претходниот процес на самоевалуација, а дел кои искуството го стекнуваат со овој процес, што го приближува процесот до поширок круг на вработени во установата и дава можност за нивно подобро запознавање со актуелните состојби и придонес во напорите за подобрување на истите
- Можност за споредување на претходно поставените цели и степенот на нивната реализација.
- Искуство од претходната самоевалуација и употребливост на тогаш создадената систематизирана база на податоци
- Добра и ефикасна меѓусебна соработка на сите учесници и висок степен на согласност околу детектираните проблеми и мерките за нивното надминување

Комисијата, при анализа на собраните податоци и направениот увид во сегашната состојба, споредување со состојбата од претходната самоевалуација и степенот на реализација на тогаш предложените корективни мерки, извлече констатација дека малата финансиска автономност и честата променливост на законската регулатива и натаму претставуваат сериозна пречка за делување и поголема реализација на планот на мерки и активности за подобрување на квалитетот.

ОПИС НА ЕДИНИЦАТА

Историјат на Факултетот за музичка уметност

Факултетот за музичка уметност (ФМУ) е најстарата високообразовна, уметничка и научна институција од областа на музиката во Република Македонија, на која се образуваат кадри неопходни за сите алки на националната музичка култура и образование, со што има стратешки национален интерес.

ФМУ е основан на 12.07.1966 година, со закон на Собранието на СР Македонија, под името “Висока музичка школа”.

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за Високата музичка школа од 11.03.1978 година, Школата е преименувана во “Факултет за музичка и драмска уметност”, а од 01.10.1979 година Факултетот за музичка уметност дејствува независно од Факултетот за Драмска уметност.

Член е на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје од 24 јуни 1973 година, од кога и се организираат последипломски и докторски студии.

Од 1975 година ФМУ е член на меѓународната асоцијација на музички академии, конзерваториуми и високи школи со седиште во Женева (АЕЦ).

Од учебната 2005/2006 година ФМУ го применува Европскиот Кредит Трансфер Систем.

Општи податоци

Адреса: ул. “Питу Гули” бр.1, 2000 Скопје, Република Македонија

Телефони: централа 3134-345; наставници 3163-264; декан 3133-236; факс 3161-614

E-mail: fm@ukim.edu.mk

www.fmu.ukim.edu.mk

Организациона структура

На ФМУ се организирани внатрешни наставно - научни и уметнички единици – 5 катедри (Катедра за музичка теорија и педагогија, музикологија, композиција и диригирање; Катедра за дувачки инструменти, удирачки инструменти и соло-пеене; Катедра за клавишни инструменти и харфа; Катедра за гудачки инструменти и гитара; Катедра за балетска педагогија) и Институт за истражување и архивирање музика (на англиски IRAM - Institute for Research and Archiving of Music).

Катедрите го обединуваат наставниот кадар во редовен работен однос според наставните предмети од иста или сродна уметничка и научна област. Припадноста на наставните предмети на одделна катедра се утврдува со одлука на наставно-научниот уметнички совет.

Со катедрите раководат раководители на катедри.

Управувачка структура

Стручен орган на ФМУ е Наставно-научниот и уметнички совет (ННУС), кој го сочинуваат сите избрани наставници и претставници на студентите.

Раководен орган на ФМУ, кој го застапува и го претставува факултетот во земјата и странство е **деканот**, кој се избира од редот на редовните и вонредните професори за време од четири години, со право на уште еден мандат.

На предлог на деканот ННУС избира продекани. На ФМУ се избрани продекан за настава и продекан за меѓународна соработка и концертна дејност.

Управен орган на ФМУ е Деканатската управа чии членови се деканот, продеканите, шефовите на катедрите и претседателот на Студентскиот парламент на ФМУ.

Во работата на ННУС и Деканатската управа учествува и секретарот на факултетот.

Надлежноста и начинот на одлучување на ННУС и на Деканатската управа и надлежноста и начинот на избор на деканот и продеканот, се утврдени со Законот за високото образование и со Правилникот на ФМУ.

Стручна и административна служба

Стручната и административна служба на ФМУ ја сочинуваат вкупно 9 вработени: секретар, референт за студентски прашања, сметководител, библиотекар, домаќин, хигиеничарки (4).

Секретарот на факултетот по пат на конкурс го избира ННУС.

Наставен кадар

Заклучно со 25 февруари 2013 година наставниот кадар на ФМУ се состои од вкупно 46 редовно вработени, од кои 43 наставници и 3 уметнички соработници. Соработници на ФМУ нема. Покрај овие, на ФМУ изведуваат настава и 21 хонорарни наставници.

Студенти

Во учебната 2012/2013 година на додипломски студии на ФМУ се запишани 416 студенти. На вториот циклус студии, во моментот се активни вкупно 49 активни студенти. Бројот на кандидатите кои до крајот на 2011 година на ФМУ пријавиле наслови на теми и програми за изработка на докторска дисертација и стекнување научен степен Доктор на музички науки или Доктор на музички уметности изнесува 25.

Студиски програми

На ФМУ се акредитирани и се реализираат вкупно 38 студиски програми од прв циклус: Музичка теорија и педагогија, Музичка теорија и педагогија - народни инструменти, Музичка теорија и педагогија - хорско диригирање, Музичка теорија и педагогија - сонологија со мултимедија, Композиција, Оркестарско диригирање, Музикологија, Етномузикологија, Флејта, Обоа, Кларинет, Саксофон Фагот, Труба, Хорна, Тромбон, Туба, Удирачки инструменти, Соло пеење, Пијано, Хармоника, Виолина, Виола, Виолончело, Контрабас, Харфа Гитара, Аранжирање на популарни жанрови, Труба - популарни жанрови, Тромбон - популарни жанрови, Саксофон - популарни жанрови, Пијано - популарни жанрови, Удирачки инструменти - популарни жанрови, Соло пеење - популарни жанрови, Гитара - популарни жанрови, Контрабас - популарни жанрови, Балетска педагогија - класичен балет, Балетска педагогија – современ танц.

На вториот циклус студии на ФМУ постојат 2 студиски програми: за Музички науки и за Музичка интерпретација и композиција.

Во тек е изработка на Студиските програми од трет циклус студии на ФМУ. Од останатите форми на образование, ФМУ организира и настава за дообразување, семинари, работилници, предавања итн.

МИСИЈА, ВИЗИЈА, СТРАТЕГИЈА

Мисија на ФМУ

ФМУ како високообразовна музичка институција има мисија да образува висококостручни професионални кадри потребни во сите сфери на современата музичка култура, образование и наука во Република Македонија.

Визија на ФМУ

ФМУ тежнее кон карактеристики на добро организирана високообразовна, уметничка и научна институција со висок домашен и меѓународен углед, екипирана со афирмирани музички и балетски педагошки кадри, материјално-технички и просторно современо опремена, која претставува лидер во современото музичко образование и севкупната музичка култура.

Стратегија за остварување на визијата

Во остварувањето на визијата ФМУ се стреми да обезбеди:

- Атрактивни, квалитетни и функционални студиски и предметни програми, прилагодени кон духот и потребите на современата музичка култура и образование. За таа цел ФМУ се стреми кон воведување сосема нови студиски програми и кон постојано ревидирање и осовременување на веќе постоечките.
- Високопрофесионален и афирмиран наставнички кадар кој е во тек со современите трендови во европското образование.
- Атрактивни уметнички проекти, преку кои студентите воедно се подготвуваат за јавниот дел од својата идна професија
- Квалитетна и селективна уписна политика
- Функционална издавачка дејност

- Достапност до банки на интернет податоци
- Библиотека опремена со современи наслови и компјутерски каталогизирана
- Медиумска присутност и зголемена видливост
- Одржување на ансамблиите на ФМУ како значаен фактор во музичкиот живот во Македонија
- Поврзување со меѓународни мрежи и склучување договори за меѓународна соработка со угледни институции, меѓународни проекти
- Јавност и транспарентност во работењето
- Профитабилност и економичност во работењето
- Соодветна современа техничка и просторна опременост на објектот
- Стручна и оптимално димензионирана и обучена администрација
- Ефикасен студентски административен сервис

S	<ul style="list-style-type: none"> - Позитивна свест кај поголемиот дел од единицата за потребата од прилагодување и менување - Воведување 11 сосема нови студиски програми (балетска педагогија и популарни жанри) ретко застапени во поширокиот регион - Високо квалитетен наставен, уметнички, научно - истражувачки и логистички капацитет - Интензивирање на соработката со АЕС (Европската асоцијација на музички, конзерваториуми, академии и факултети)
W	<ul style="list-style-type: none"> - Отсуство на соодветни механизми за повратна информација во остварувањето на мисијата - Финансиска зависност на единицата за остварување на поставените цели - Преоптовареност на вработените наставници со голем фонд часови, што не остава доволно простор за поголема уметничка и научно-истражувачка дејност
O	<ul style="list-style-type: none"> - Воспоставување на механизми на повратна информација може да даде подобри показатели за насоката на развој на институцијата и потребите од превземање соодветни промени - Зголемените контакти и соработка со угледни институции од странство ќе ја поттикне единицата за подинамично прилагодување кон меѓународните стандарди - Можности за обезбедување дополнителни финансиски средства за остварување на мисијата и подобрување на квалитетот на наставата преку давање услуги на креативните индустрии, реализација на уметнички и научно-истражувачки проекти
T	<ul style="list-style-type: none"> - Доколку не се изготват критериуми за соодветно финансирање на индивидуалната настава сериозно ќе се загрози опстанокот на институцијата - Неизвесност на статусот и третманот на музичкото образование во основните и средните училишта - Недоволно брзото прилагодување кон конкретните потреби на пазарот може да ја намали функционалноста на програмите во создавањето соодветни кадри - Премногу чести и радикални промени во прописите кои ја ограничуваат финансиската независност, го нарушуваат континуитетот и го отежнуваат подолгорочното планирање

Факултетот за музичка уметност-Скопје се залага за постојано следење на сите значајни позитивни промени што се вршат на сродните високообразовни установи во земјата и во странство и за следење на актуелните трендови во сферата на музичко-балетските високообразовни системи во Европа и во светот. Ова се остварува преку постојаните професионални контакти со колеги од другите центри, како и учества на состаноци и конференции на Европската асоцијација на музички конзерваториуми, академии и факултети, со тенденција за постигнување на што поголема компатибилност со нејзините платформи и програми преку активно вклучување во нив.

Поставувањето на стратегија за спроведување на мисијата на ФМУ е вклучено во самата постапка за избор на Декан на факултетот, при што тој предлага четиригодишен план и програма за развој кој го усвојува Наставно научниот и уметнички совет на ФМУ-Скопје. Степенот и динамиката на реализација на усвоениот план се следи преку годишните извештаи за работа кој ги поднесува Деканот и кои исто така ги усвојува ННУС на ФМУ-Скопје.

СТУДИСКИ ПРОГРАМИ

Прв циклус

Со донесувањето на Законот за високото образование во март 2008 година, а особено со донесувањето на Законите за измени и дополнувања на Законот за високото образование од август 2008 и февруари 2009 година (“Службен весник на Република Македонија” бр.35/2008, бр.103/2008 и бр.26/2009), на Факултетот за музичка уметност – Скопје се извршија измени и дополнувања на студиските програми со цел тие да бидат усогласени со новите законски решенија, со тоа што во концептот и форматот на студиските програми не беа извршени никакви интервенции. Извршени се измени и дополнувања во следниве сегменти на студиските програми:

а) Изменет е општиот назив на студиските програми во согласност со чл.93 од Законот за високото образование (наместо студиски програми на додипломските студии, студиски програми на прв циклус на универзитетски студии).

б) Дел од наставни предмети во сите студиски програми се трансформирани од задолжителни во изборни, со што е извршено усогласување со членот 99 ст.3 од Законот (учеството на задолжителните наставни предмети може да изнесува најмногу 75% од бројот на предметите на студиската програма).

в) Во правилата за студирање:

- условите за запишување на прв циклус универзитетски се усогласени со чл.108 од Законот;
- на студиските програми кои ги изучуваат инструментите услов за завршување на студиите повеќе не е и изработката и полагањето на дипломски испит како што беше утврдено во постојните студиски програми.

Бројот на студиски програми на првиот циклус универзитетски студии се задржа на вкупно 27 (дваесет и седум).

Прилог 1а - Назив на студиските програми на првиот циклус студии активни заклучно со учебната 2009/2010 година и стручен назив кој се стекнува со завршување на студиите

Во текот на 2009 и 2010 година се изработени Елаборатите за воведување на нови студиски програми за: Балетска педагогија-класичен балет, Балетска педагогија-современ танц, Аранжирање на популарни жанрови, Труба-популарни жанрови, Тромбон-популарни жанрови, Саксофон-популарни жанрови, Пијано-популарни жанрови, Удирачки инструменти-популарни жанрови, Соло пеење-популарни жанрови, Гитара-популарни жанрови и Контрабас-популарни жанрови и е започната постапката за акредитација. По добивање на решението за акредитација студиските програми за балетска педагогија стануваат активни од учебната 2010/2011 година, а студиските програми од областа на популарните жанрови од учебната 2012/2013 година.

Прилог 1б - Назив на новите студиски програми на првиот циклус студии од учебната 2010/2011 година и стручен назив кој се стекнува со завршување на студиите

Факултетот за музичка уметност како високообразовна музичка институција ја остварува својата мисија на студентите да им овозможи стекнување знаења и вештини од областа на музичкото творештво, исполнителството, педагогијата и науката и да ја негува и развива музичката уметност.

Општите цели на студиските програми застапени на ФМУ се насочени кон тоа студентите:

- Да се стекнат со вештини, знаење и уметничко разбирање од главната област на студирање од музичката уметност и наука/балетската педагогија, кои се надградуваат на претходната обука здобиена при стручното средно образование (или истовремено со општото средно образование) и кои поддржани од достапното професионално знаење и пракса ќе вклучуваат аспекти на креативна интеракција со искуствата и сфаќањата на водечките музички уметници и научници од своите области.
- Да се здобијат со напредни музички знаења и вештини неопходни за да ги креираат, реализираат и изразуваат своите музичко уметнички /истражувачки концепти.
- Да стекнат знаење за базичните концепти и практики на педагогијата и методиката, особено нивниот однос и примена во музичкото образование и во наставата по соодветните предмети од областа на студирање
- Да се оспособат да ги применуваат вештините, знаењата и уметничкото разбирање во полето на музиката/балетската педагогија на начин што ќе покаже професионален пристап во работата или професијата и да стекнат компетенции кои ќе ги демонстрираат практично и креативно.

- Да стекнат способности за собирање и интерпретирање на релевантни податоци од полето на музиката/балетската педагогија, како и за носење на проценки во нивната практична и креативна активност кои што ќе вклучуваат рефлексии на уметничките, а таму каде што е релевантно и на социјалните, научните и етичките аспекти.
- Да стекнат способности да комуницираат за уметничкото разбирање, идеите, информациите, проблемите и решенијата како со стручната, така и со нестручната јавност и да преземаат поделена одговорност за колективни резултати.
- Да ги развијат вештините за учење, како и практичните и креативните вештини кои се неопходни за да продолжат да превземаат иницијативи за понатамошно учење со висок степен на независност.

Број на предмети и сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети според студиските програми

Студиска програма	Број на задолжителни предмети	Број на изборни предмети	Вкупен број на предмети
Музичка теорија и педагогија	54	18	72
Народни инструменти	52	18	70
Хорско диригирање	54	18	72
Сонологија со мултимедија	48	16	64
Композиција	44	15	59
Оркестарско диригирање	44	15	59
Етномузикологија	44	15	59
Музикологија	42	14	56
Флејта	48	16	64
Обоа	48	16	64
Кларинет	48	16	64
Саксофон	48	16	64
Фагот	48	16	64
Труба	48	16	64
Хорна	48	16	64
Тромбон	48	16	64
Туба	48	16	64
Удирачки инструменти	48	16	64
Соло-пеење	48	16	64
Пијано	36	12	48
Хармоника	40	14	54
Харфа	48	16	64
Виолина	48	16	64
Виола	48	16	64
Виолончело	48	16	64
Контрабас	48	16	64
Гитара	40	12	52
Балетска педагогија-класичен балет	48	16	64
Балетска педагогија-современ танц	48	16	64
Аранжирање на популарни жанрови	40	16	56
Труба-популарни жанрови	42	16	58
Тромбон- популарни жанрови	42	16	58
Саксофон- популарни жанрови	42	16	58
Пијано- популарни жанрови	42	16	58
Удирачки инструменти- популарни жанрови	42	16	58
Соло пеење- популарни жанрови	42	16	58
Гитара- популарни жанрови	42	16	58
Контрабас- популарни жанрови	42	16	58

Во структурата на студиските програми активни од учебната 2009/2010 до учебната 2011/2012 година забележителна е нерамномерната и неизедначена оптовареност со бројот на предмети кои

треба успешно да се совладаат на одредени студиски програми, а особено кај програмите за музичка теорија и педагогија со насоките за народни инструменти и хорско диригирање.

Со донесувањето на Законот за измени и дополнувања на Законот за високото образование од февруари 2011 (“Службен весник на Република Македонија” бр.17/2011.), на Факултетот за музичка уметност – Скопје се наметна потреба од изготвување измени и дополнувања на студиските програми со цел тие да бидат усогласени со измените на член 99 од Законот. Така, согласно чл. 99 ст. 3 од Законот за високо образование, сите студиски програми треба да содржат најмногу 60 % задолжителни предмети, најмалку 30 % изборни предмети од единицата каде што се запишани на студии и најмалку 10 % изборни предмети од универзитетот. Направените промени беа во согласност со Законот за високото образование и со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и втор циклус на студии (УКИМ, Интеруниверзитетска Конференција од 18.јуни и 6.јули 2009 година).

Со најновите измени и усогласувања на студиските програми кои важат од учебната 2012/2013 година е направена порамномерна дистрибуција на предметите кај најголемиот број на програми, со цел да се направи поизбалансирана оптовареноста на студентите, при тоа задржувајќи ги и земајќи ги во предвид спецификите на секоја од студиските програми.

Сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети на студиските програми од учебната 2012/2013 година

Студиска програма	Вкупен број на предмети	Задолжителни предмети	Проценти од вкупниот број	Изборни предмети од листата на ФМУ	Проценти од вкупниот број	Изборни предмети од листата на УКИМ	Проценти од вкупниот број
Музичка теорија и педагогија	72	42	58,3 %	22	30,5 %	8	11,2 %
Композиција	72	41	58,3 %	22	30,5 %	8	11,2 %
Оркестарско диригирање	72	41	58,3 %	22	30,5 %	8	11,2 %
Музикологија	72	41	58,3 %	22	30,5 %	8	11,2 %
Етномузикологија	72	41	58,3 %	22	30,5 %	8	11,2 %
Дувачки, удирачки и гудачки инструменти и харфа	72	40	55,5 %	24	33,3 %	8	11,2 %
Соло пеење, пијано, хармоника	72	40	55,5 %	24	33,3 %	8	11,2 %
Гитара	70	38	54,3 %	24	34,3 %	8	11,4 %
Аранжирање на популарни жанрови	58	34	58,6 %	18	31 %	6	10,4 %
Инструменти, соло пеење - популарни жанрови	60	36	60 %	18	30 %	6	10 %
Балетска педагогија – класичен балет и современ танц	72	40	55,5 %	24	33,3 %	8	11,2 %

Заради ефикасно реализирање на целите на сите 38 студиски програми застапени на ФМУ неопходно е придржување кон одредени специфики во конципирање на студиските програми и нивните содржини. Тоа е детерминирано од самиот карактер на високото музичко образование, а е заедничко за целиот светски музичко-уметнички образовен систем. Тие се огледуваат во потребата од успешно совладување на фундаменталните музички стручно уметнички дисциплини, како услов за стекнување компетенции кои ќе бидат препознатливи и признати на национално и на интернационално ниво.

Од тие причини во самата структура на студиските програми доминираат предметите кои се од посебно-стручно уметнички или стручно-уметнички карактер и кои што во најголема мера и најнепосредно учествуваат во професионалното профилирање на студентите во однос на онаа програма која што тие ја избрале. Ова е без исклучок застапено кај задолжителните наставни предмети за секоја студиска програма, а во голема мерка и кај корпусот на изборни наставни предмети, кои со својата содржина придонесуваат за достигнување повисоко ниво на стручност.

Фактот што на ФМУ постојат толкав голем број на студиски програми се должи на тоа што во структурата на голем дел од нив (на пр. оние што ги изучуваат сите дувачки, гудачки и удирачки

инструменти) единствена разлика кај задолжителните наставни предмети е предметот по инструментот (главниот предмет) кој всушност и ја одредува припадноста на соодветната студиска програма. Сепак и таа разлика во само еден предмет (главниот предмет) во потполност го одредува и стручниот профил на студентот во согласност со неговата определба, а преку можноста за самостоен избор на дури 40% од вкупниот број на предмети тој лично учествува во креирањето на сопствениот уметничко-образовен лик, според неговите индивидуални потреби, интереси и афинитети.

Студентската практика, во смисла на можноста студентите своето знаење и усвоените вештини да ги применат и да ги проверат во секојдневната пракса, е нераскинлив дел од севкупната обука и образование на ФМУ. Крајната цел на музичко-уметничкото образование е да се креира, продуцира и репродуцира, а преку сцената и медиумите да се допре до крајните конзументи- публиката. Студентите учествуваат во оркестрите и ансамблите кои делуваат на факултетот и кои имаат редовни годишни концерти отворени за најшироката јавност. Некои од студентите се членови на оркестрите или ансамблите на нашите национални уметнички установи и се вклучени во реализацијата на нивните програми, други се членови на камерни оркестри кои делуваат самостојно и се активни на домашната и меѓународната музичка сцена, членови на FAME Production-Македонски радио оркестар, на ансамблите на МРТВ, на меѓународниот младински оркестар на Музичката младина на Македонија итн. Студентите од програмите за музичка теорија и педагогија спроведуваат редовни хоспитации во основните и средните училишта. Сите овие активности поконкретно се наведени во делот кој ја опишува надворешната соработка.

За успешно совладување на предметните содржини на сите студиски програми, како и за навремено и точно насочување на студентите кон она што треба да го совладаат, се почитува обврската да се објавуваат насловите на основната и дополнителната литература за учење. Таа е наведена во информативниот пакет за студиските и предметните програми што студентите ги добиваат при запишувањето на ФМУ, како и на веб страницата на факултетот. По констатираната повеќегодишна стагнација во поглед на издавањето на учебници и учебни помагала (скрипти, авторизирани предавања итн.) за одредени наставни предмети, а земајќи ги во предвид сугестиите и забелешките на студентите изразени во студентските анкети и во секојдневната комуникација, ННУС донесе одлука со која, започнувајќи од учебната 2012/2013 година, наставниците се обврзуваат секое предавање да им го достават на студентите на македонски јазик, најдоцна до денот на одржувањето на истото. Намерата е постепено и во циклус од една академска година да се создаде солидна база на основна литература на македонски јазик за сите наставни предмети.

Заради усогласување со законските одредби кои се однесуваат на статусот на соработниците факултетот беше принуден да изврши и промена во студиските програми во смисла на елиминирање на вежбите како наставна форма. Со оглед на тоа дека на ФМУ трет циклус на студии (докторски студии) се уште не се реализира, а бројот на докторанти (кандидати за одбрана на докторска дисертација) е релативно мал, слаба е можноста да се искористи опцијата за нивен ангажман како соработници која ја нуди законот. Тоа иницираше ревизија на предметните програми и инкорпорирање во рамките на наставата (предавањата) на оној дел од содржината кој е предвиден да се совладува на вежби, задржувајќи го бројот на часови предвиден со студиската програма. Ваквата редукција предизвика негативни последици за некои предмети, за кои вежбите се прилика за практична и креативна примена и употреба на теоретското знаење. Сепак овие промени немаа некои значителни влијанија за најголемиот број на предмети, благодарейќи на благовремените измени и адаптации на програмите, како и на големата интерактивност која е императив за успешност на студиите по музички уметности. Кај голем дел од предметите демонстрацијата, вежбите и обидите се составен дел од наставата, а практичната активност е суштествен дел од неа, така што не е можно децидно да се одвои теоретското од практичното, во смисла на предавање и вежби.

Сите студиски програми на прв циклус на студии на Факултетот за музичка уметност-Скопје се во траење од четири (4) години или осум (8) семестри.

Втор циклус

Со донесувањето на Законот за високото образование во март 2008 година и Законите за измени и дополнувања на Законот за високото образование од август 2008 и февруари 2009 година ("Службен весник на Република Македонија" бр.35/2008, бр.103/2008 и бр.26/2009), на Факултетот за музичка уметност – Скопје се извршија измени и дополнувања на студиските програми со цел тие да бидат усогласени со новите законски решенија.

Во согласност со новините во делот на Законот со кои се уредува високообразовната дејност, на ФМУ беа извршени измени и дополнувања на студиските програми на вториот циклус универзитетски студии:

- а) Организирани се две студиски програми:
 - студиска програма за музичка интерпретација и композиција

- студиска програма за музички науки

б) Изменет е општиот назив на студиските програми во согласност со чл.93 од Законот за високото образование (наместо студиски програми на магистерските студии, студиски програми на втор циклус на универзитетски студии).

в) Бидејќи универзитетските студии на првиот циклус на ФМУ траат 8 (осум) семестри и со нивно завршување студентот се стекнува со 240 ЕКТС кредити, траењето на универзитетските студии на вториот циклус е намалено од 4 (четири) на 2 (два) семестри, така што со завршувањето на вториот циклус универзитетски студии студентот се стекнува со 60 ЕКТС кредити, или вкупно за првиот и вториот циклус на универзитетските студии студентот се стекнува со 300 ЕКТС кредити.

г) Намален е бројот на наставни предмети во обете студиски програми (во првиот семестар е предвидено совладување на еден задолжителен наставен предмет и на еден изборен наставен предмет од понудената листа), а во вториот семестар е предвидена изработка на магистерскиот труд.

д) Извршено е усогласување со членот 99 ст.3 од Законот (учеството на задолжителните наставни предмети може да изнесува најмногу 75% од бројот на предметите на студиската програма).

Со донесувањето на Законот за измени и дополнувања на Законот за високото образование од февруари 2011 (“Службен весник на Република Македонија” бр.17/2011.), на Факултетот за музичка уметност – Скопје повторно се наметна потреба од изготвување измени и дополнувања на студиските програми со цел тие да бидат усогласени со измените на член 99 од Законот. За таа цел зголемен е бројот на наставни предмети во првиот семестар на обете студиски програми, од 2 на 3 предмети, со следната структура: 1 задолжителен наставен предмет, 1 изборен наставен предмет од листата понудена од ФМУ и 1 наставен предмет од листата на слободни изборни наставни предмети на УКИМ.

Студиска програма	Вкупен број на предмети	Задолжителни предмети	Проценти од вкупниот број	Изборни предмети од листата на ФМУ	Проценти од вкупниот број	Изборни предмети од листата на УКИМ	Проценти од вкупниот број
Музички науки	3	1	33,3 %	1	33,3 %	1	33,3 %
Музичка интерпретација и композиција	3	1	33,3 %	1	33,3 %	1	33,3 %

Прилог 1в - Назив на студиските програми на вториот циклус студии и научен назив кој се стекнува со завршување на студиите

Иако на ФМУ се реализираат само две студиски програми за втор циклус студии, мора да се напомене дека во нивните рамки се опфатени речиси сите научно-истражувачки области од полето на музичките уметности, според меѓународната Фраскатијева класификација на научно истражувачки подрачја, полиња и области.

Студиска програма	Научно-истражувачки области
Музички науки	<ul style="list-style-type: none"> - Музикологија - Историја на музиката - Етномузикологија - Естетика на музиката - Теорија на музиката - Електроакустика - Музичка педагогија - Музички форми со анализа - Хармонија и полифонија со анализа - Солфеж - Други области кои не се наведени
Музичка интерпретација и композиција	<ul style="list-style-type: none"> - Диригирање и композиција - Видови инструменти - Вокално пеење - Други области кои не се наведени

Студиски програми на втор циклус на студии на Факултетот за музичка уметност-Скопје се во траење од една (1) година или два (2) семестри.

Студентот кој успешно ја завршил студиската програма од втор циклус на студии и успешно ја одбрал магистерската тема, односно програма, се стекнува со 60 кредити.

По завршување на студиската програма на вториот циклус на студии студентот се стекнува со право на запишување на трет циклус на студии.

S	<ul style="list-style-type: none"> - Висок степен на реализирање на студиските програми од прв и втор циклус - Богата понуда на атрактивни, квалитетни и функционални студиски и предметни програми на прв циклус студии - Голем број сосема нови студиски програми и постојана ревизија и осовременување на веќе постоечките - Понуда од студиски програми кои што во најголем дел ги задоволува потребите од профили потребни во музичкото општество - Застапеност на студиски програми за сите инструменти од симфонискиот оркестар - Тесна поврзаност на студиската програма со профилот на дипломираниот студент - Акцент врз фундаменталните музички дисциплини - Наставни методи и методи за континуирана проверка на знаењата соодветни на карактерот на наставнообразовната дејност - Висок степен на компатибилност на студиските програми со меѓународните стандарди
W	<ul style="list-style-type: none"> - Мал број предметни програми кои ги оспособуваат студентите за усна и писмена комуникација и за познавање странски јазици - Намалена заинтересираност и број на студенти на студиските програми од втор циклус во учебните 2011/2012 и 2012/2013 година
O	<ul style="list-style-type: none"> - Воведување нови студиски програми и постојано усовршување на постоечките - Интердисциплинарност на студиите на втор циклус - Зголемување на бројот на формите за континуирано образование - Воведување на joint-degree студиски програми во соработка со домашни и странски установи - Зголемување на бројот на предметите на кои оценката се формира по пат на континуирана проверка на знаења - Воведување студиски или/и предметни програми на странски јазик
T	<ul style="list-style-type: none"> - Гломазна, долготрајна и скапа постапка за воведување нови или модернизирање и усовршување на постоечките студиски програми

НАСТАВНО-НАУЧЕН И СОРАБОТНИЧКИ КАДАР

Наставниот кадар на Факултетот за музичка уметности го сочинуваат вкупно 46 наставници и соработници. Покрај редовно вработените на факултетот се ангажирани и 25 хонорарни соработници. Административниот и помошен кадар го сочинуваат дополнителни 9 лица.

Прилог 2а - Табела на редовно вработен наставно-научен и соработнички кадар, наставни предмети и фонд на часови

Прилог 2б - Табела на хонорарни наставници и соработници

Во изминатите 5 години се пензионирале 9 лица од наставно-научниот кадар, а биле вработени 15 лица, со што дошло до зголемување на наставниот кадар за 16,21%. Академската структура на наставниот и помошнонаставниот кадар е соодветна и ги следи законските одредби.

Табела на наставно-научниот и соработнички кадар во редовен работен однос

Вид на кадар	Број
Редовни професори	23
Вонредни професори	8
Доценти	12
Научни соработници	0
Асистенти	0

Соработници	3
Административен кадар	4
Помошен кадар	5

Возраст на кадарот	Број
25-35	6
35-45	16
45-55	11
55-65	13

Пол на кадарот	Број
Машки	23
Женски	23

Старосната структура на наставниците е поволна. Најмалиот процент на наставници се помлади од 35 години (13%), а најголемиот процент професори се меѓу 35-45 години (35%). Меѓу наставниците не доминира ниеден пол. Подеднакво се застапени двата пола со 23 лица.

Просечниот фонд на часови по наставник е 14,6 неделно или 438 часа годишно. Алармантни се податоците за оптовареноста на наставничкиот и соработнички кадар, особено со индивидуална настава. На сите студиски програми недостасува и наставен и помошнонаставен кадар. Специфичноста на едукативно-уметничкиот концепт на студиите и индивидуалната настава со вака мал број на наставници и соработници го отежнува квалитетното спроведување на предвидените активности.

Структурата на наставниците и соработниците за реализација на наставата е оптимален за секоја студиска програма. На сите студиски програми учествуваат најмалку 25 редовно вработени наставници, со исклучок на студиските програми за балетска педагогија (10) и популарни жанрови (9). Ова е сосема природно бидејќи се работи за две нови студиски програми кои функционираат 3, односно, 1 година.

Табела на структурата на наставниците и соработниците за реализација на наставата на секоја студиска програма

Студиска програма	Редовно вработени	Хонорарни
Музичка теорија и педагогија	27	1
Хорско диригирање	26	
Народни инструменти	26	
Композиција	25	
Оркестарско диригирање	25	1
Сонологија со мултимедија	25	
Музикологија	25	
Инструмент/соло пеење	35	17
Балетска педагогија	10	2
Етномузикологија	26	
Популарни жанрови	9	6

На факултетот моментално студираат 416 студенти. Соодносот на бројот на студентите со бројот на вработените наставници е 416 : 46 или 1 : 9. Доколку се земат предвид и хонорарните наставници односот е 416 : 71 или 1 : 5,85. Овој сооднос не може да се земе како реален одраз на сите студиски програми бидејќи наставата во определени студиски програми е претежно индивидуална а во други е групна и колективна.

На факултетот има 598 наставни предмети. Соодносот на бројот на наставниците и наставните предмети е 1 : 13,9. Имајќи предвид дека наставните предмети се едносеместрални и дека голем број наставни предмети се во рамките на иста дисциплина, соодносот на наставниците и дисциплините не го надминува соодносот 1:4.

S	<ul style="list-style-type: none"> - Врвен уметнички и наставно-научен кадар како фактор за привлекување на интересот за студирање на ФМУ - Подготвеност и висока свест на наставниот кадар за неопходноста од постојано прилагодување кон европските и светските стандарди - Поволна старосна структура, која позитивно влијае на мотивираноста
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Изедначена ангажираност на двата пола - Динамичност во обновувањето на кадарот - Висока средна оценка за наставниците во студентските анкети - Активна уметничка и научно-истражувачка дејност на кадарот - Професионални и општествени награди и признанија - Зголемена присутност на меѓународен план - Поволен сооднос на број студенти по наставник - Структурата на наставниот кадар во однос на наставничките звања е во корист на повисоки звања
W	<ul style="list-style-type: none"> - Мал број наставници со докторски научни звања во академската структура - Несоодветен сооднос меѓу наставничкиот и соработничкиот кадар - Несоодветна финансиска мотивација на кадарот - Отсуство на финансиска поддршка за континуирано стручно усовршување на кадарот - Преоптовареност со висок неделен фонд на часови што негативно влијае на можноста за стручно усовршување на кадарот - Голем број хонорарни наставници со голем неделен фонд на часови - Недоволна обученост на кадарот за аплицирање и вклученост во меѓународни проекти - Мал број студиски престои во странство
O	<ul style="list-style-type: none"> - Вработување на млади кадри од редот на проверените хонорарно ангажирани наставници - Обука на наставниот кадар за изработка на апликации за меѓународни проекти - Ангажирање на докторанти и соработници во наставниот процес - Размена на академски кадар преку европските програми - Интензивирање на соработката со странски музички институции и меѓусебна размена на наставниот кадар - Ангажирање на реномирани уметници и визитинг професори, во согласност со финансиските можности
T	<ul style="list-style-type: none"> - Неповолни услови за ангажирање соработнички кадар - Новите промени во законот директно го засегнаа еден од профилите суштествени за реализација на наставата - уметничките соработници - Честа менување на законската регулатива во образованието - Оптовареноста на наставниците со работа, несоодветните услови и малите плати може негативно да влијаат на квалитетот на наставата - Континуираното усовршување на кадарот е на личен товар на поединецот - Преголемата оптовареност на наставниците како пречка за поинтензивно творечко, концертно и научно-истражувачко делување - Отсуство на концертна агенција за пласман на уметничкиот кадар на меѓународната сцена - Рестриктивна политика на министерствата при давање согласност за вработување наставници и соработници

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Студиите од прв циклус на Факултетот за музичка уметност-Скопје се универзитетски академски студии.

Специфичниот карактер на наставата на ФМУ е детерминиран пред се од доминацијата на индивидуалната настава, потребата од зголемен обем на самостојна работа, како и од неопходноста од специјализирани предзнаења.

Сето наведено се елементи кои што нужно влијаат на конципирањето на студиските програми, додека услов за запишување на сите студиски програми покрај положена државна матура, меѓународна матура или училишна матура во уметничко образование е и положен приемен испит. По исклучок, на универзитетските студии од првиот циклус можат да се запишат и лица без претходно завршено соодветно образование, ако станува збор за исклучително надарени лица за кои може да се очекува дека и без завршено претходно образование успешно ќе ги завршат студиите.

Во поглед на моделите и техниките на настава застапени се предавања, предавања со практична настава и практична настава, а наставата се реализира преку следните форми: индивидуална, групна до 10 студенти, групна со повеќе од 10 студенти и колективна.

Во наставата кај оние предмети за кои што тоа е корисно и можно, како поддршка на наставно-образовниот процес се употребуваат ИТ и други видови опрема : компјутери, соодветни софтвери за нотациона, аудио и видео обработка, музички аудио системи, ЛЦД проектори итн. За студиските програми од областа на популарните жанрови набавени се и во употреба се неопходните акустични и електрични музички инструменти, засилувачи, аудио миксета, ПА систем и дополнителна опрема.

Како дополнителна форма на проширување на знаењата на студентите се одржуваат и тематски предавања со аудио и видео поддршка реализирани од наставниците од ФМУ. Во последниве две учебни години се реализирани 4 такви настани.

Специфичноста на овој вид на образование, кое бара долгогодишна континуирана едукација и обука, како и универзалноста на музичкиот јазик, ја наметнува неопходноста од постојана суштествена соработка со сите носители на музичката уметност во републиката. Така веќе традиционална и долгогодишна е соработката со: Македонската филхармонија, Македонската опера и балет, Биг бендот на МРТВ, фестивалите „Охридско лето“, „Мајски оперски вечери“, „Денови на македонската музика“, „Интерфест-Битола“, „Скопско лето“, „Есенски музички свечености“ и други. Во концертите и проектите кои се организираат во меѓусебна соработка студентите партиципираат како солисти, ансамблови музичари, во медиумското покривање, организацијата и подршката на истите. Покрај ова во реализација на наставата по некои предмети директно се вклучени познати и признати уметници од соодветната област, а се користат и приликите при концертните гостувања на реномирани музичко-балетски уметници од светот да се организираат семинари или работилници, преку кои студентите ги прошируваат своите знаења и искуства.

Во предметните програми на сите теоретски наставни предмети е инкорпориран еден од значајните принципи на ЕКТС со тоа што оценувањето на знаењето и вештините на студентите се обавува континуирано, преку полагање на колоквиуми по одредени наставни содржини или целини, изготвување и презентации на семинарски работи и задачи, подготвувања и реализации на проекти, или тестирања. Студентите од вокално-инструменталните студиски програми се должни во текот на секој семестар да настапат и на најмалку една од продукциите кои се јавни и со однапред закажани термини, но сепак најголем удел во одредување на оценката за изведувачките дисциплини има самиот завршен испит, кој што е јавен и се оценува од испитна комисија. Ова е условено од карактерот и специфичноста на музичкиот настап на сцена, кој како феномен е единствен и неповторлив и кој не остава можност за корекција, а за што идните музичари-изведувачи мора да бидат подготвени и обучени.

На ФМУ-Скопје постојат студиски програми од речиси сите музички области според меѓународните класификации, така што студентите имаат можност да се определат за онаа програма што ќе го оформи посакуваниот музичко-балетски профил. Компетенциите кои се стекнуваат по соодветните студиски програми се дадени во **Прилог 3**

Според податоците од студентската служба, просечното време на студирање на студентите на ФМУ-Скопје изнесува 4 години и 6 месеци. Просекот е добиен со анализа на податоците за генерацијата на студенти запишани во учебната 2007/2008 година, за кои последен рок за завршување на студиите истекува на 15.9.2013 година.

Во последните три учебни години на ФМУ-Скопје се запишале следниот број на студенти:

<i>Учебна година</i>	<i>Број на запишани студенти</i>
2010/2011	102
2011/2012	93
2012/2013	125
Вкупно	320

Во последните три учебни години бројот на студенти на ФМУ-Скопје кои дипломирале изнесува:

<i>Учебна година</i>	<i>Број на студенти кои дипломирале</i>
2009/2010	83
2010/2011	57
2011/2012	57
Вкупно	197

За добивање на податокот за бројот на студенти од една генерација кои дипломирале во предвидениот рок искористени се согледувањата за генерацијата студенти запишани во учебната 2008/2009 година. Тие покажуваат дека од вкупно запишаните 76 студенти во предвидениот рок,

односно најдоцна до 28.2.2013 година, дипломираше вкупно 37 студенти, што изнесува 48,7% од вкупниот број.

Во последните пет учебни години на ФМУ-Скопје на втор циклус студии се запишале следниов број на студенти:

<i>Учебна година</i>	<i>Број на запишани студенти</i>
2008/2009	28
2009/2010	107
2010/2011	54
2011/2012	33
2012/2013	31
Вкупно	253

Бројот на дипломираните студенти на втор циклус студии (магистри) од запишаните во генерацијата, заклучно до 30.4.2013 изнесува:

<i>Учебна година</i>	<i>Број на запишани студенти</i>	<i>Број на дипломирани студенти</i>
2008/2009	28	14
2009/2010	107	90
2010/2011	54	47
2011/2012	33	11

Во моментот на изготвување на извештајот за самоевалуација на ФМУ-Скопје не се реализираат студии од трет циклус. Комисија формирана за таа намена работи на изготвување на студиските програми, во склад со правилникот за трет циклус студии и Школата за докторски студии на УКИМ. Заклучно со 31.12.2011 година беше отворена можноста за пријавување на кандидати и теми за одбрана на докторска дисертација. По таа основа на ФМУ-Скопје во последните пет години се пријавени и одбранети следниов број докторски дисертации:

<i>Година</i>	<i>Број на пријавени докторски дисертации</i>	<i>Број на одбранети докторски дисертации</i>
2008	8	2
2009	8	1
2010	1	2
2011	19 (од нив прифатени 8)	2
Вкупно	36	7

S	<ul style="list-style-type: none"> - Индивидуална настава и работа во мали групи - Форми на настава и проверка на знаењата во функција на подготвување на студентите за јавни настапи пред публика - Континуирана проверка на знаењата - Висок степен на интерактивност на наставата - Изборност на програмите за завршното оценување во консултација со предметниот наставник - Комисиско полагање кај поголемиот дел предмети , а со тоа избегнување на арбитрарност на предметниот наставник - Оспособување на студентите за тимска работа - Висок степен на практична примена на вештините преку концертната активност - Висока средна оцена на дејноста искажана во студентските анкети - Кратко просечно траење на студирањето (4 години и 6 месеци) - Мал број отпишани студенти - Организација на бесплатна подготвителна настава пред приемните испити - Зголемен интерес и број на кандидати за изработка на докторска дисертација до крајот на 2011 година
W	<ul style="list-style-type: none"> - Немање можност одредени изборни предмети да се понудат во секоја учебна година, заради преоптовареноста на наставниот кадар и слабата финансиска моќ - Во практика многу тешко остварлива мобилноста на студентите според ЕКТС - Недоволна покриеност на наставата со учебници, прирачници и скрипти на

	<ul style="list-style-type: none"> македонски јазик - Фонд на часови по наставник високо над нормите утврдени со соодветните прописи - Немоžност за реализација на вежбите поради непостоење на соработнички кадар
О	<ul style="list-style-type: none"> - Изноаѓање заеднички интереси со други факултети за збогатување на меѓусебната понуда на изборни предмети - Реализација на дел од наставно-образовната дејност на странски јазик - Усовршување на студиските и предметните програми - Поинтензивна соработка со средните музички училишта
Т	<ul style="list-style-type: none"> - Рентабилноста како ограничувачки фактор при конципирањето на задолжителните и изборните предмети во студиските програми - Непрепознавање и тешко прифаќање на специфичноста на наставата од страна на финансиерите, особено во однос на индивидуалната настава - Недостаток на учебници, прирачници и скрипти на македонски јазик

СТУДЕНТИ

Факултетот за музичка уметност-Скопје континуирано вложува напори да го направи студирањето на сите студиски програми поквалитетно, поатрактивно и пофункционално, а истовремено во склад со трендовите во високото образование на целиот европски простор. Со оглед на тоа што за пристап на факултетот најчесто е неопходно извесно ниво на претходна музичка подготвеност и образование, кое се стекнува во системот на средното музичко образование, бројот на студенти кој што може да се очекува дека ќе се пријават на еден конкурс е однапред ограничен од тој фактор. Другиот фактор кој мора да се има во предвид е и специфичниот вид на настава-индивидуалната настава, која е единствената можна и прифатлива за овој вид на образование насекаде во светот, а кој што генерира многу голем фонд на часови кај наставничкиот кадар. Сепак со активностите кои се преземаат, паралелно со квалитетот, да се зголемува и квантитетот на дејноста, ФМУ-Скопје успева да го задржи, па дури и да го зголеми интересот за студирање на истиот. Овие активности опфаќаат редовни презентации и промоции пред заинтересираните и потенцијални кандидати, бесплатна подготвителна настава и консултации, постојана медиумска присатност, воведување нови и атрактивни студиски програми, како и осовременување и освежување на постоечките програми. Табелата ги претставува податоците за бројот на запишани студенти во однос на предвидениот број според објавените конкурси за уписи во последните пет години:

Учебна година	Предвидени квоти	Запишани студенти	Процент на реализираност
2008/2009	112	76	68%
2009/2010	123	83	67%
2010/2011	161	102	63%
2011/2012	153	93	60%
2012/2013	185	125	67%

Со доследната примена на ЕКТС и правилата за студирање кои произлегуваат од тој систем студентите не го губат правото да се запишат во повисоката студиска година заради одреден број на неположени испити по наставни предмети од претходниот семестар, туку ја користат можноста да го полагаат тој предмет во наредната сесија, односно да го преслушуваат и да го полагаат во наредниот семестар. Заради тоа веќе не е можно да се следи напредокот и осипувањето на студентите по студиски години, бидејќи тие имаат прилика во текот на редовното и предвидено траење на студиите успешно да ги совладаат и заостанатите предмети содржани во студиската програма.

Студентите како централен субјект во системот на образование и делувањето на ФМУ-Скопје неизоставно учествуваат во процесот на оценување и подобрување на квалитетот на наставно-образовниот процес. Нивните мислења и нивните сугестии се многу драгоцен показател во одредување на правецот во кој што треба да се движат мерките за детектирање и отклонување на сите слабости во целокупната дејност на факултетот. За таа цел тие активно учествуваат во организирањето и спроведувањето на студентските анкети кои треба да дадат одговор на повеќе прашања во однос на тоа како се одвива наставно-образовниот процес и каква е перцепцијата на студентите за повеќе различни сегменти од тој процес. Последната анкета беше спроведена во периодот на последната

учебна недела од месец април оваа година и на неа студентите даваа одговор на соодветните прашања-констатации со наведување на степенот на согласност со истите со оценки од 1 до 5, како и со можност да наведат што е тоа што сметале дека е позитивно, а што негативно во однос на предметот и наставникот кој го предава. Со анкетата беа опфатени студенти од сите студиски програми и сите студиски години, а таа беше организирана на начин што ќе овозможи да се добијат сознанија за сите наставници и уметнички соработници преку анкетирање за најмалку еден или за повеќе предмети кои што тие ги предаваат. Беа пополнети и обработени вкупно 964 анкетни листови.

Во следната табела се претставени прашањата содржани во анкетата и средната оценка по секое прашање на ниво на факултет:

Анкетно прашање	Средна оценка
Наставникот е редовен на предавањата	4,85
Наставникот го почитува мислењето на студентите	4,77
Наставникот е соодветно подготвен за предавањата	4,85
Наставникот објаснува јасно и разбирливо	4,82
Наставникот предизвикува заинтересираност и може да го задржи вниманието на студентите	4,78
Наставникот поттикнува интерактивност и учење	4,72
Наставникот рационално го искористува времето на предавањата	4,81
Наставникот создава пријатна атмосфера задржувајќи ја дистанцата со студентите	4,82
Наставникот посветува доволно време на консултации (надвор од предвиденото)	4,73
Начинот на оценување на колоквиуми, тестови, завршен испит, е однапред познат	4,77
Прашањата се јасни, недвосмислени и релевантни на предвидениот материјал	4,80
Колку е наставникот објективен во оценувањето	4,80
Наставникот обезбедува достапност на резултатите на увид	4,83
Предметната програма е целосно покриена со соодветна литература	4,81
Редовно и навремено (најдоцна до денот на одржување на наставата) ми се доставува предавањето/материјалот од предавањето	4,86

Со анкетата студентите дадоа мислење за 75 наставници и уметнички соработници ангажирани на ФМУ-Скопје. Најниската просечна оценка за наставник (пресметана според сите прашања од анкетниот лист) изнесува 2,78 и е забележана само во еден случај, а највисоката од 5,00 е забележана кај 15 наставници и соработници.

Број на наставници	Просечна оценка	Број на наставници	Просечна оценка
1	2.78	3	4.81
1	3.93	4	4.82
2	4.27	4	4.83
1	4.36	1	4.85
1	4.39	1	4.87
1	4.41	2	4.88
1	4.45	5	4.89
1	4.55	2	4.90
1	4.59	1	4.91
2	4.60	4	4.93
1	4.63	2	4.95
2	4.64	2	4.96
1	4.67	1	4.97
1	4.69	3	4.98
1	4.71	1	4.99
1	4.73	19	5.00
1	4.74		

Податоците добиени преку овие анкети говорат за високото ниво на професионалност и одговорност кои го манифестираат наставниците и соработниците во сите сегменти на наставно-

образовниот процес, гледано и од перспектива на самите студенти. Овие високи резултати делумно се должат и на карактеристичниот формат на настава-индивидуалната настава или наставата во мали групи и интензивната интерактивност и комуникација со наставниците која што произлегува од самата природа на овој тип на уметничко образование.

Студентите на ФМУ се членови на Студентскиот парламент на ФМУ (СПФМУ) како конститутивна членка на Студентскиот парламент при Универзитет "Св. Кирил и Методиј"- Скопје (СПУКМ) во кој членуваат уште 23 студентски организации.

Органи на СПФМУ се Собранието, Извршниот одбор и Претседателот.

Во рамките на СПУКМ се одвива континуирана соработка помеѓу матичните сојузи во различни области: култура и уметност, образование и наука, информации, студентски стандард, технички развој и координација и др.

СПФМУ има свои претставници во органите и телата на СПУКМ: во комисиите на СПУКМ, во извршниот одбор на СПУКМ, во собранието на СПУКМ и во Националниот сојуз на студенти. Со партиципирањето во управувачката структура на СПУКМ студентите на ФМУ активно се вклучени во процесот на подобрување на студентските права, студентскиот стандард и образовната дејност.

Студентите на ФМУ учествуваат во изборите за Претседател на СПУКМ. За таа цел се поставуваат гласачки места на факултетот и се создаваат услови сите студенти да го искористат избирачкото право.

Активности на СПФМУ:

- Учество во самоевалуацијата на Факултетот за музичка уметност – Скопје
- Одржување на трибини, по 3 трибини по семестар
- Учество на универзитетски лиги 2008/09/10/11/12/13
- Учество на седниците на Наставно научниот и уметнички совет на ФМУ преку свои претставници избрани од ННУС
- Одржани седници на СПФМУ
- Хуманитарни дејности
- Организирање на Апсолвентски вечери
- Организирање на концерти со биг бендот и симфонискиот оркестар на ФМУ во Р.М. и надвор.
- Учество на Македонски студентски игри (МСИ) 2008 и 2009 година
- Заштитивање и остварување на студентските права преку студентскиот Правобранител на СПФМУ.

Во функција на адаптирање на идните студенти на новата средина и нивно запознавање со проблематиката на студиските програми, формите и текот на приемните испити, пред термините на приемните испити, со кандидатите се одржуваат консултации, а исто така започнувајќи од 2010 година во периодот по матурските испити се одржува и подготвителна настава која што е бесплатна за учениците-кандидатите за идни студенти на ФМУ.

Од друга страна, непосредни консултации помеѓу наставниците и студентите се применуваат и во текот на наставно-образовниот процес како еден од начините за пренос на знаењата. Консултациите се организираат по потреба, а по барање на студентите или наставниците.

Во работата на Деканатската управа учествува претседателот на СПФМУ, а во работата на Наставно-научниот и уметнички совет 5 претставници на студентите. Сите претставници имаат право на глас и се избрани за период од две години.

На ниво на СПУКМ се остваруваат контакти со студентски организации од Европа, а се преземаат и конкретни чекори за организирање на проекти со студенти од земјите на Југоисточна Европа.

Сите понуди кои стигнуваат по пошта во однос на меѓународната размена и информациите за меѓународни натпревари, конкурси и други активности, се истакнуваат на огласна табла во факултетот и се објавуваат на интернет страницата на ФМУ.

S	<ul style="list-style-type: none"> - Константно зголемување на интересот за упис на прв циклус студии - Оспособеност за тимска работа преку наставата по оркестар, хорско пеење и камерна музика - Висок степен на специјализираност на дипломираните студенти - Можност за концертни настапи на поединци и ансамбли - Учество на домашни и меѓународни конкурси и натпревари - Хонорарни настапи во националните установи на државата - Мал број отпишани студенти - Учество на студентите во управувањето преку претставници во ННУС и Деканатската управа - Добра информираност за конкурси, натпревари и други студентски активности - Висока проодност на студентите од семестар во семестар на прв и втор циклус
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> студии - Високи оценки на студентските анкети по сите опфатени сегменти
W	<ul style="list-style-type: none"> - Мал број на реализирани мобилности во рамките на ERASMUS и сличните програми - Мал број активности на студентскиот парламент на ФМУ
O	<ul style="list-style-type: none"> - Селективна уписна политика - Студентска размена - Поголемо учество на меѓународни конкурси
T	<ul style="list-style-type: none"> - Нарушување на принципот за селективна уписна политика со одлуките на владата за зголемување на бројот на студенти - Низок студентски стандард

ПРОСТОРНИ И МАТЕРИЈАЛНИ РЕСУРСИ

Објектот на Факултетот за музичка уметност – Скопје се наоѓа на ул. „Питу Гули“, бр. 1, 1000 Скопје. Објектот се состои од подземје, приземје и четири ката.

Факултетот располага со:

- 16 звучно изолирани кабинети за индивидуална настава опремени со пијана,
 - 10 предавалница групна и колективна наставаопремени со пијана и аудио-визуелна опрема,
 - голема концертна сала опремена со две концертни пијана од врвната светска марка „Безендорфер“, чембало, подиум осветлен со висококвалитетни рефлектори, пултеви и капацитет од 144 седишта,
 - мала концертна сала наменета за изведување настава и за концертна дејност од камерен тип, опремена со две полуконцертни пијана, марка „Јамаха“,
 - 4 аудио – видео лаборатории за создавање и снимање на звук и студентско радио,
 - библиотека со читална со над 6000 наслови на книги и ноти, 1700 наслови на звучни снимки.
- Библиотеката е опремена со 2 компјутери со можност за пребарување и каталогизирање на книги и ноти, за на студентите им се на располагање 3 компјутери со интернет пристап.

Прилог 4а – Табела на просторните ресурси

Прилог 4б – Табела на материјалните ресурси

Дел од наставата на студентите на Факултетот за музичка уметност - Скопје (Студиска програма за балетска педагогија) се изведува во други институции, имено во балетските сали на ДМБУЦ „Илија Николовски Луј“ и во салите на Македонската опера и балет. Наставата во тие простории е регулирана со замен договор меѓу институциите.

Библиотечниот фонд се состои 21.287 изданија за потребите на студентите, во периодот од 2010 до 2013 година има вкупно 1912 нови изданија(327 македонски автори и 1585 странски автори, од кои две изданија се од професори на ФМУ)

Библиотеката располага и со две списанија за потребите на студентите од кои едното е домашно , а другото странско

S	<ul style="list-style-type: none"> - Голема концертна сала со студио за снимање, со добри акустички карактеристики, опремена со две големи концертни пијана (капацитет: 144) - Мала сала опремена со две полуконцертни пијана за камерни концерти и предавања (капацитет: 50) - Опремено студио за потребите на наставата по Сонологија со мултимедија - Функционална опрема за потребите на студиските програми за популарни жанри - Кабинети за одржување индивидуална настава - Современо опремен студентски клуб со компјутери и интернет
W	<ul style="list-style-type: none"> - Застареност и амортизираност на пијаната кои се користат во наставата (дел од нив се неупотребливи) - Проблем со редовно репарирање и одржување на клавирскиот инструментариум заради недостаток на редовно вработен клавирштимер и тешкотии во набавување на потрошен материјал - Недостаток на квалитетни инструменти потребни за соодветно изведување на наставата и концертната дејност (пиколо, алт флејта, бас флејта, ксилофон, флигелхорн)

	<ul style="list-style-type: none"> - Застареност на поголемиот дел од компјутерската и дигиталната опрема - Незадоволителен број посовремени аудио системи за настава - Потреба од поадекватен простор за изведување на хорска настава, балетска педагогија и популарни жанри - Недостаток на просторија опремена со поголем број компјутери - Отсуство на кабинети за наставниот кадар - Потреба од адекватен простор за изведувањето на колективна настава (над 30 студенти) - Неповолни просторни услови за административниот кадар
O	<ul style="list-style-type: none"> - Набавка на нова компјутерска, дигитална опрема, аудио системи, инструменти, потрошен материјал - Обезбедување на дел од опремата преку европски проекти - Надградба на објектот со нов кат - Добивање согласност за вработување на клавириштимер - Адаптација на наставничката канцеларија и определени магацински простори - Адаптација на соодветен простор за одржување на наставата на популарни жанри - Набавка на соодветен канцелариски мебел
T	<ul style="list-style-type: none"> - Застареност на системот за климатизација - Алармантно лоша состојба на голем број пијана и итна потреба за набавка на нови - Финансиска немоќ на институцијата од сопствени извори да ги обезбеди средствата на набавка на неопходниот инструментариум и опрема - Нефункционален лифт

ЛОГИСТИКА

Еден вработен референт:

- Ја спроведува постапката за запишување студенти на прва година студии на ФМУ
- Формира досиеја на запишаните студенти, и се грижи за нивно ажурно водење и чување
- Води матични книги на запишани и дипломирани студенти
- Врши проверка на исполнетоста на условите за запишување и заверка на семестрите, и врши запишување и заверка на семестрите во индексот на студентите
- Води грижа за навремена уплата на школарината и другите надоместоци
- Води електронска евиденција на студентите, на начин и под услови утврдени со закон, со акти на Универзитетот и Факултетот
- Врши прием и распоредување на пријавите за полагање испити
- Во соработка со раководителот на одделението изработува извештаи за испитните рокови
- Подготвува потврди, уверенија и исписници по барање на студентите
- Учествува во подготвување на потврди, уверенија и дипломи на студентите
- Учествува во изготвување на статистички извештаи, анализи, прегледи и доставувања други податоци на органите на Универзитетот и Факултетот и на надлежните државни органи и установи
- Изготвува студентски картони, врши други работи и работни задачи утврдени со закон, колективен договор и со акти на Универзитетот и Факултетот
- Врши и други работи по налог на деканот, продеканот за настава и секретарот на факултетот

S	<ul style="list-style-type: none"> - Задоволителен фонд на библиотечни единици и континуирана набавка на нови во граници на финансиските можности - Компјутеризирана библиотека со можност за електронско пребарување на единици, и аудио систем за преслушување и копирање на снимки, ДВД и телевизор - Обучена и искусна правна и административна служба - Координација во односите менаџмент-администрација - Континуирана обука на административниот кадар
W	<ul style="list-style-type: none"> - Само еден референт ја води службата за студентски прашања - Недостаток на современи наслови во библиотечниот фонд - Набавка на мал број стручни списанија и магацини (домашни и странски) - Недоволен број стручно-административен кадар (9 од предвидени 20) - Физичка оштетеност на голем дел од библиотечниот фонд
O	<ul style="list-style-type: none"> - Поголемо искористување на студијата и нивната опрема за потребите на студентите - Збогатување на фонотеката преку донации од институции и поединци

	<ul style="list-style-type: none"> - Соработка со домашни и странски библиотеки и фонотеки - Вклучување на институцијата во меѓународни интернет библиотеки - Соодветна заштита на книжниот фонд - Дигитализација на постоечката аналогна фонотека
Т	<ul style="list-style-type: none"> - Мали финансиски средства кои стојат на располагање за набавки и опремување на библиотеката - Нотниот материјал, списанијата и квалитетните аудио и видео записи се скоро исклучиво со странско потекло, поврзани и со заштита на авторските права и се со висока цена на чинење - Софтвер за евиденција на студентите за потребите на студентска служба кој не е во потполност адекватен на спецификите на ФМУ

НАДВОРЕШНА СОРАБОТКА

Соработка со институции во Македонија

Во остварувањето на својата мисија, целите и задачите, Факултетот за музичка уметност - Скопје развива и одржува постојана соработка со низа институции во Република Македонија, како Македонската филхармонија, Македонската опера и балет, Фестивалот “Охридско лето”, Фестивалот “Скопско лето”, Фестивалот “Денови на македонска музика”, Фестивалот „Есенски музички свечености“, Фестивалот “Интерфест”-Битола, Сојузот на композиторите на Македонија, Сојузот на музичките уметници на Македонија, Здружението на музички педагози на Македонија, Музичката младина на Македонија, Факултетот за драмски уметности, основните и средните музички училишта во Републиката.

Во гореспоменатите институции се активни скоро сите наставници од ФМУ во својство на истакнати членови, уметнички раководители, претседатели на здруженија, што исто така говори за нивната афирмираност и на поширок план, во рамките на целокупната современа македонска музичка култура. Во соработка со горенаведените институции, студентите на ФМУ се претставиле со вкупно **15** целовечерни концертни програми, од кои: 3 во соработка со Македонската филхармонија, 3 во соработка со Македонската опера и балет, 1 со фестивалот „Скопско лето“, 4 со фестивалот „Есенски музички свечености“, 3 со фестивалот „Денови на македонска музика“ и 1 со фестивалот „Интерфест-Битола“.

Во изминатиот период е особено забележлива и соработката со бројни странски претставништва и културни институти во земјава како што се Канцеларијата за врски на Гете институтот во Скопје, амбасадите на Германија, Франција, Шпанија, Италија, САД, Австрија, Шведска и Холандија во Република Македонија, со кои ФМУ реализирал вкупно **7** целовечерни уметнички проекти и **5** креативни работилници.

Активноста на ФМУ на меѓународен план опфаќа повеќе нивоа:

Соработки со институции од странство

Една од најзначајните соработки е соработката со Универзитетот за уметности (HKU) од Утрехт, Холандија. Соработката започна во 2011 година, најпрвин со пилот-проектот „Shifting Values“, а потоа уследи и потпишување на два меморандума за соработка, еден меѓу Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје и Универзитетот за уметности во Утрехт и друг меѓу Факултетот за музичка уметност - Скопје и Факултетот за уметност, медија и технологија од Хилверсум, Холандија. Како резултат на заедничката работа на тој план апликацијата за средства до фондацијата NUFFIC на холандската влада за Tailor Made обуката (TMT) за 9 наставници од ФМУ со наслов „Создавање музика преку технологија“ беше позитивно оценета и одобрена и ќе се реализира на Универзитетот за уметности во Утрехт и на ФМУ во неколку сесии во текот на 2013 година. Целта на оваа обука е до април 2014 година да го обучи дел од наставниот кадар на ФМУ во примената на технологијата во повеќе специфични области на музичкото образование и уметност.

Во 2011 година ФМУ стана партнер во организацијата на балканскиот проект „Оркестар без граници“, наречен NBO (No Borders Orchestra) кој се одвиваше паралелно во бте поранешни југословенски републики и чијашто цел беше формирање на оркестар од најдобрите музичари-студенти од овие земји избрани по пат на аудиција.

Исто така, во оваа насока, со цел да се развие поинтензивна соработка со реномирани високообразовни музички институции од Европа, за размена на кадар и студенти, за реализација на

заеднички уметнички и научно-истражувачки проекти, како и за следење на стандардите на европско ниво, во тек се и подготовки на меморандуми за соработка со факултетите и академиите за музика во Брно, Грац, Трст, Келн, Ниш, Истанбул и др. кои допрва треба да се реализираат во текот на 2013 година.

Учества на студенти на ФМУ во меѓународни уметнички проекти

Од септември 2009 година, студентите на ФМУ имаа можност по пат на строги аудиции и силна меѓународна конкуренција, да се вклучат во подготовката на неколку исклучителни меѓународни уметнички проекти целосно финансирани од Германското министерство за надворешни работи: проектот Spiegelklaenge (2009) во Берлин, Скопје, Приштина и Зајечар, во Меѓународниот симфониски оркестар на Југоисточна Европа во Берлин и Хрватска (2010), Меѓународниот оркестар Young Eugo Classic во Берлин и повеќе градови од Германија (2011).

Исто така, како резултат на соработката со Академиите во Нови Сад и Белград, студентите на ФМУ зедоа учество во меѓународните „Интензивни мајсторски курсеви“ во Нови Сад 2011, како и во меѓународниот симфониски оркестар на Факултетот за музичка уметност во Белград, 2012 година.

Концерти на ансамблите на ФМУ надвор од земјата

Ансамблите на ФМУ се претставиле надвор од земјата, во 5 наврати:

- со концерт на Симфонискиот оркестар и Биг бендот на ФМУ на „Зимски вечери“ во Сараево, 2011
- со концерт на Биг Бендот и Камерниот оркестар во Подгорица Подгорица, 2010
- со целовечерни концерти на Хорот „Драган Шуплевски“ на ФМУ во рамките на учествата на меѓународните натпревари во Варшава (2010), Римини (2011) и Краков (2012).

Индивидуални претставувања на поединци - наставници и студенти на меѓународен план

Во овој дел, голем е бројот на наставници на ФМУ кои „вонинституционално“ биле присутни на меѓународен план, преку: концертни настапи, учества во уметнички проекти во странство, членства во меѓународни жирија, одржани предавања на странски институции, учества во меѓународни конференции надвор од земјата и активност во европски и светски асоцијации.

Освоени меѓународни награди и признанија

Во најзначајните освоени награди на меѓународен план спаѓаат високите награди освоени од Хорот „Драган Шуплевски“ на натпреварот во Варшава, 2010 (I награда), на натпревар во Италија, 2011 (II награда) и на натпревар во Краков, 2012 (I награда и „Златен ангел“).

Студентите на ФМУ освоиле и голем број поединечни награди на реномирани меѓународни натпревари (бројот само на евидентираниите изнесува вкупно 13 први награди, 6 втори, 3 трети).

Предавања и работилници со странски предавачи

На ФМУ се реализирале вкупно **20** предавања, работилници и мајсторски курсеви со реномирани уметници и наставници од европски универзитети.

S	<ul style="list-style-type: none"> - Континуирана соработка на високо ниво со сите најзначајни фактори на музичкиот живот во републиката - Реализираните работилници и предавања финансиски речиси воопшто не го оптоваруваат буџетот - Заживување на соработката со странски институции - Голем број освоени награди на студентите - доказ за квалитетот на наставата - Соработка со широк круг домашни музички установи и фестивали - Хоспитации во основни и средни училишта
W	<ul style="list-style-type: none"> - Најголем дел од реализираните работилници и предавања се во соработка со други институции, што ја ограничува автономијата во селекција на предавачите и планирање на активностите - Недостаток на финансиски средства за институционална поддршка во меѓународното претставување на вработените и студентите - Недоволна обученост кај голем дел од наставниот кадар за изработка на апликации за меѓународни проекти - Мал број меѓународни проекти во кои ФМУ е носител, активен учесник, партнер итн

	<ul style="list-style-type: none"> - Недостаток на студентска размена - Недостаток на размена на академски кадар со странски високообразовни установи
O	<ul style="list-style-type: none"> - Обука на кадар за изработка на апликации за проекти - Зголемено аплицирање во меѓународни проекти - Системска соработка со странски музички установи и факултети - Развој на интердисциплинарни програми во соработка со други високообразовни институции
T	<ul style="list-style-type: none"> - Институционалната финансиска поддршка претпоставува одвојување значителни финансиски средства кои факултетот тешко ги обезбедува - Остварувањето подинамична соработка со странските институции бара логистички ангажман од поширок круг наставници

КОНЦЕРТНА ДЕЈНОСТ

Концертната дејност на студентите на ФМУ е неизоставен дел од нивното образование, бидејќи преку неа студентите се оспособуваат за практичниот и јавниот дел од нивната идна професија. Оваа активност на факултетот може да се види преку:

- Целовечерни самостојни концертни проекти на ансамблите на ФМУ, вкупно **34** (10 со Симфонискиот оркестар, 5 со Биг Бендот, 8 со Камерниот оркестар, 8 со Хорот на ФМУ, 2 со Оркестарот од народни инструменти и 1 со балет)
- поединечни пократки настапи на ансамблите на ФМУ, вкупно **15** (2 со С.О., 2 со Б.Б, 3 со К.О., најмалку 6 со Х, 1 со Н.О, 1 со балет).
- Целовечерни самостојни тематски камерни концертни проекти, вкупно **8**
- Претставувања на студентите реализирани во соработка со други институции, вкупно **22**

Покрај погоре наведените, на ФМУ редовно (најмалку еднаш неделно) се одржуваат концерти на класите на одредени професори или поединци-студенти.

S	<ul style="list-style-type: none"> - Соодветен наставен, уметнички и логистички капацитет за самостојна реализација на атрактивни уметнички проекти - Завиден број на реализирани концертни проекти и настапи - Минимални финансиски трошоци при реализација на проектите заради учество на вработените - Забележителна медиумска присатност на ФМУ - Учествува на студентите во меѓународни уметнички проекти, што претставува можност не само за лична, туку и за институционална и национална афирмација
W	
O	<ul style="list-style-type: none"> - Попрецизно планирање на концертните активности заради поизедначено распоредување на обврските за студентите, наставниците и целата логистика за концертите - Проширување на концертната дејност во останатите градови во државата
T	<ul style="list-style-type: none"> - Проектите се реализираат со значителна помош и соработка со други организации и институции, а доколку пазарно се постават односите, значително ќе се зголемат трошоците и ќе го оптоварат буџетот на факултетот. - Во недостиг од сопствени средства, реализацијата на овие проекти зависи од одобрените средства за кои се аплицира до Министерство за Култура, Ректорат итн.

НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Согласно кадровските и материјалните услови и можности, наставничкиот и соработничкиот кадар учествувале во голем број на научноистражувачки проекти.

Во последните 5 години издадени се 3 електронски публикации (зборници од конференции), 1 ЦД-ром, 64 кратки видеа, 8 документарни филмови, 31 компакт дискови со концерти, и 6 компакт дискови со радио емисии. Сите овие публикации се реализираат во рамките на Институтот за истражување и архивирање музика (ИРАМ) под раководство на проф. д-р Димитрије Бужаровски и

доц. д-р Трена Јорданоска. Факултетот за музичка уметност е издавач на еден учебник “Историја на балет”.

Вкупниот број научноистражувачки проекти на наставничкиот кадар изнесува: 31 домашни, 52 меѓународни.

Во последните 5 години биле организирани 3 научни собири. Конференциите се организирани од ИРАМ, а на нив биле презентирани голем број трудови од домашни и странски учесници.

На факултетот гостувале странски предавачи од повеќе области и дисциплини. Нивниот број е позначителен во изминатите неколку години, особено во областите на новите студиски програми (популарни жанрови и балетска педагогија) за кои гостувале значајни уметници и предавачи од САД, Германија, Хрватска.

S	<ul style="list-style-type: none"> - Учеството на меѓународни научни собири е во пораст и во задоволителен број - Учество на фестивали, музички манифестации, семинари и научни собири во земјата и во странство - Постојење и делување на Институт за истражување и архивирање на музиката
W	<ul style="list-style-type: none"> - Мал број на печатени публикации - Недоволно учество во меѓународни научни истражувачки проекти - Мал број организирани собири од страна на ФМУ - Нерамномерно учество на наставниците во научни собири
O	<ul style="list-style-type: none"> - Поактивно вклучување во меѓународни проекти - Засилена комуникација со странски високообразовни установи - Аплицирање во меѓународни проекти
T	<ul style="list-style-type: none"> - Финансиска немоќ на институцијата за поддршка на сопствените кадри за учество на научни собири и семинари - Преоптовареност со неделен фонд на часови - ограничено време за научноистражувачка работа

ФИНАНСИРАЊЕ

Начин на финансирање

Факултетот за музичка уметност – Скопје (во понатамошниот текст ФМУ) е единица во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и нема својство на правно лице. Сепак, согласно Законот за високото образование од 2008 година, ФМУ, како и другите факултети, располага со сопствена сметка, со што е овластен самостојно да учествува во правниот промет и да се стекнува со права и обврски.

ФМУ стекнува средства од Буџетот на Р. Македонија (сметка 603) и од други извори (сопствени средства – сметка 788).

Удел на средствата од буџетот во вкупните средства

Во последните пет години односот на буџетските средства и сопствените средства е речиси непроменет:

- во 2008 година, 39% од вкупните средства се на сметката 788, а 61% на сметката 603,
- во 2009 година, 38% на сметката 788, а 62% на сметката 603,
- во 2010 година, 41% на сметката 788, а 59% на сметката 603,
- во 2011 година, 38% на сметката 788, а 62% на сметката 603,
- во 2012 година, 42% на сметката 788, а 58% на сметката 603.

Финансиската зависност на ФМУ од буџетските средства е очигледна. Овој факт во голема мера ја ограничува финансиската автономност. Од друга страна, бидејќи висината на школарината и утврдувањето на бројот и распоредот на уписните квоти ги утврдува финансиерот, речиси невозможно е конзистентно среднорочно, а уште помалку долгорочно планирање на развој.

Цена на чинење на студиите и уделот на студентската партиципација во студиите

Не постои јасен и целосно релевантен критериум за утврдувањето на цената на чинење на студиите по студент. На ФМУ во повеќе наврати е изготвувана пресметка на чинење на студиите на еден студент, при што цената на чинење е добиена како збир на трошоците за изведување на самата настава и на материјалните и другите нужни трошоци за изведување на наставата. При утврдувањето на цената на чинење, особено е земена предвид предоминантноста на индивидуалната настава.

Почетен критериум за изготвување на пресметките е цената на чинење на еден час настава (количник од платата на редовен професор и неделен фонд од 8 часови настава).

Во зависност од студиската програма, цената на чинење на студиите по студент се движи од 1080 до 1785 евра, или во просек за сите студиски програми изнесува 1615 евра годишно по студент.

Бидејќи висината на школарината на првиот циклус студии изнесува 200/400 евра, покриеноста на трошоците за студирање со школарината е едвај 12,38% за студентите од државната квота, а 24,76% за студентите од квотата со самофинансирање на студиите.

Анализа на висината на вкупните средства во последните пет години

Висината на вкупните средства од 2008 до 2012 година е зголемена за 12,4% (на сметката 603 – 13,2 %, а на сметката 788 – 11,9%).

Исклучително е зголемувањето на средствата на сметката 788. Споредбено, во декември 2012 година за наредната година се пренесени дури 12 пати повеќе средства отколку во декември 2008 година.

Ревизија

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на ФМУ во 2011 година, и во Извештајот утврди дека финансиското работење на ФМУ е во согласност со законските прописи.

Системска слабост

И понатаму, факултетите се финансираат во зависност од бројот на наставници во согласност со нивните наставно-научни звања, без да се земат предвид специфичностите на наставно-образовната дејност (на ФМУ – индивидуалната настава).

S	<ul style="list-style-type: none"> - Користење на средствата во согласност со законските прописи, - Повеќекратно зголемување на постојните средства на сметката 788, - Рационално и транспарентно користење на сопствените приходи
W	<ul style="list-style-type: none"> - Висок степен на финансиска зависност, - Неможност за конзистентно планирање на развојот и на проектите чијашто реализација во голема мерка зависи од надворешната финанска поддршка (Министерство за култура, МОН, Ректоратот на УКИМ итн.) - Ниска покриеност на реалните трошоци на студиите со школарината.
O	<ul style="list-style-type: none"> - Зголемување на бројот на студенти на вториот и третиот циклус студии, - Организирање дополнителни форми на образовна дејност (специјализации, семинари, мајсторски курсеви и сл.), - Организирање музички натпревари, - Зголемување на бројот на странски студенти.
T	<ul style="list-style-type: none"> - Голем број хонорарни наставници што претставуваат финансиски товар - Непостоење систем за финансирање на високото образование кој ќе ги препознае и признае специфичностите на високообразовната дејност, - Недоволно кооперативни финансиери, - Ограничување на можноста за самостојно креирање на уписната и кадровската политика, - Чести законски измени.

ЗАКЛУЧОК

Комисијата за самоевалуација по извршената SWOT анализа по одделните сегменти на самоевалуацијата, во овој заклучок сумарно ги прикажува утврдените силни и слаби страни на Факултетот за музичка уметност и на академскиот кадар.

Силни страни

- Воведување нови студиски програми (од областа на балетската педагогија и популарните жанри) и осовременување на постоечките
- Концентрација на врвен уметнички и наставно-научен кадар
- Поседување капацитети за самостојна реализација на атрактивни уметнички проекти
- Висок степен на компатибилност на студиските програми со меѓународните стандарди
- Богата понуда на атрактивни, квалитетни и функционални студиски и предметни програми на прв циклус студии
- Висок степен на специјализираност и тесна поврзаност на студиските програми со профилот на дипломираните студенти
- Одлична динамика во обновувањето и збогатувањето на наставничкиот кадар
- Активна концертна, композиторска и научно-истражувачка дејност на кадарот
- Соодветни методи и специфични форми за изведување на наставата и за проверка на знаењата на студентите
- Овозможување практична примена на вештините преку концертната активност на студентите
- Оспособеност на студентите за тимска работа преку наставата по оркестар, хорско пеење и камерна музика
- Константно зголемување на интересот за упис на прв циклус студии
- Висока средна оценка за наставниците во студентските анкети
- Добро просечно траење на студирањето и мал број отпишани студенти
- Учество и голем број освоени награди на домашни и меѓународни конкурси и натпревари
- Континуирана соработка со сите најзначајни фактори на музичкиот живот во републиката
- Голем број реализирани проекти и настапи на ансамблите и студентите на ФМУ
- Учество на фестивали, музички манифестации, семинари и научни собири во земјата и во странство
- Институт за истражување и архивирање на музиката
- Концертна сала со студио за снимање и две големи концертни пијана
- Мала сала со две полуконцертни пијана за камерни концерти и предавања
- Собствено студио за снимање и создавање на звук
- Библиотека со можност за електронско пребарување на единици, аудио систем за преслушување и копирање на снимки, ДВД и телевизор
- Современо опремен студентски клуб со компјутери и интернет
- Стручна и ефикасна правна и административна служба
- Користење на средствата во согласност со законските прописи,
- Повеќекратно зголемување на постојните средства на сметката 788
- Рационално и транспарентно користење на сопствените приходи

Слаби страни

- Недоволно сопствени финансиски средства за покривање на трошоците за дејноста
- Загрозување на статусот на уметничките соработници со законските одредби
- Намалување на бројот на запишани студенти на втор циклус студии
- Мал број наставници со докторски научни звања во академската структура
- Неповолен сооднос меѓу наставничкиот и соработничкиот кадар
- Несоодветна финансиска мотивација на кадарот
- Преоптовареност на наставниците со висок фонд на часови што негативно влијае на можноста за стручно усовршување и поголема уметничка и научно-истражувачка дејност
- Голем број хонорарни наставници
- Слаба реализација на студентска мобилност преку програмите на Европската комисија
- Недоволна покриеност на наставата со учебници, прирачници и скрипти на македонски јазик
- Мал број активности на студентскиот парламент на ФМУ
- Голема застареност и амортизираност на пијаната и проблем со нивното редовно одржување и репарирање заради недостаток на редовно вработен клавириштимер
- Недостаток на квалитетни инструменти потребни за соодветно изведување на наставата и концертната дејност
- Застареност или нефункционирање на голем дел од компјутерската и дигиталната опрема
- Потреба од поадекватен простор за изведување на наставата по хорско пеење, балетска педагогија, популарни жанри и колективната настава за над 30 студенти
- Неповолни просторни услови за административниот кадар

- Нередовно обновување на библиотечниот фонд и негова соодветна заштита
- Недоволен број стручно-административен кадар
- Мал број меѓународни проекти
- Недостаток на размена на академски кадар со странски високообразовни установи и финансиска поддршка за стручно усовршување
- Мал број на печатени публикации
- Висок степен на финансиска зависност
- Немоžност за конзистентно планирање на развојот и на проектите чијашто реализација во голема мерка зависи од надворешната финансиска поддршка
- Ниска покриеност на реалните трошоци на студиите со школарината.

ПРЕДЛОГ-КОРЕКТИВНИ МЕРКИ

По извршената анализа и по утврдувањето на сумарните силни и слаби страни во заклучокот на овој Извештај, како консеквентен завршеток на процесот на самоевалуација, Комисијата предлага низа корективни мерки како еден вид препорака до менаџментот за отстранување на лоцираните слабости. Предложените корективни мерки коренсподираат со сумарните слаби страни на ФМУ и на академскиот кадар прикажани во заклучокот на овој Извештај.

- Натамошно редизајнирање и усовршување на студиските програми
- Отворање нови студиски програми во склад со финансиските и кадровските можности
- Воведување на заеднички студиски програми во соработка со домашни и странски установи
- Интензивирање на студиите од втор циклус
- Воведување вонредни студии за одредени студиски програми
- Регулмирање на статусот на корепетицијата во рамки на рентабилноста
- Одржување интензивна комуникацијата и соработката со надлежните министерства за добивање согласност за вработување на потребниот академски и административен кадар
- Признавање на специфичноста на индивидуалната настава и нејзино финансирање
- Формирање Комисија за настава чија улога ќе биде анализа на предметните програми, следење на успехот и проодноста на студентите и квалитетот на наставата, со изготвување предлози за нивно подобрување.
- Намалување на преголемиот фонд на часови на наставниците заради овозможување поголема уметничка и научно-истражувачка дејност, а во контекст на заострените критериуми за избор
- Аплицирање за проекти и програми кај меѓународни институции и фондови
- Воспоставување нови или зацврстување на постоечките контакти со што повеќе странски високообразовни установи преку потпишување на билатерални договори за соработка
- Обезбедување финансиска поддршка на научно-истражувачките и публицистичките активности на наставниот кадар
- Соодветно опремување и поголемо комерцијално искористување на просторно-техничките капацитети и ансамблиите
- Овозможување на методска доквалификација на веќе дипломираните студенти
- Зголемување на бројот на странски студенти со намалување на цената на студиите
- Стимулирање на наставно-научниот кадар и студентите за поголемо вклучување во програмите за мобилност на Европската комисија
- Ангажирање визитинг професори и истакнати уметници за изведување проектна настава и учество во проекти
- Продолжување на акцијата за изработка на учебници, прирачници, скрипти и авторизирани предавања на македонски јазик
- Организирање подготвителна настава, семинари и курсеви во текот на целата година
- Максимална координираност во планирањето и реализација на проектите
- Соработка и заедничко делување со сите фактори по прашањата за застапеноста, улогата и статусот на музичкото образование
- Постојано укажување за неодржливоста на постоечкиот модел на финансирање кој не ја зема предвид специфичноста на дејноста и реалната цена на чинење на студиите и кој со својата неконзистентност делува демотивирачки

- Кадровско доекипирање на административно-студентската служба и вработување на клавириштимер
- Набавка на опрема и инструменти неопходни за квалитетно реализирање на наставата и проектите
- Набавка на нотен материјал и книги по предлог на комисија формирана за таа намена
- Изработка на современо дизајниран прирачник за студентите
- Изработка на Веб страна на англиски јазик

Комисија за самоевалуација на ФМУ:

Претседател:

Вон.проф.м-р Зоран Пехчевски

Членови:

Проф. м-р Јана Андреевска

Проф. м-р Љубиша Кировски

Вонр. Проф. м-р Страшо Темков

Доц. м-р Сони Петровски

Васко Рошков (студент)

Танкица Митева (студент)

Д е к а н
Проф. м-р Гордана Јосифова-Неделковска

ПРИЛОЗИ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА САМОЕВАЛУАЦИЈА НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ – СКОПЈЕ
ЗА ПЕРИОДОТ 2008/2009 – 2012/2013 ГОДИНА

Прилог 1а

Назив на студиските програми на првиот циклус студии активни заклучно со учебната 2009/2010 година и стручен назив кој се стекнува со завршување на студиите

Студиска програма	Стручен назив
Музичка теорија и педагогија	Дипломиран музичар, теоретичар педагог
Народни инструменти	Дипломиран музичар, теоретичар педагог – изведувач на народни инструменти
Хорско диригирање	Дипломиран музичар, теоретичар педагог – хорски диригент
Сонологија со мултимедија	Дипломиран музичар, теоретичар педагог - сонолог
Композиција	Дипломиран композитор
Оркестарско диригирање	Дипломиран диригент
Етномузикологија	Дипломиран етномузиколог
Музикологија	Дипломиран музиколог
Флејта	Дипломиран флејтист
Обоа	Дипломиран обоист
Кларинет	Дипломиран кларинетист
Саксофон	Дипломиран саксофонист
Фагот	Дипломиран фаготист
Труба	Дипломиран трубач
Хорна	Дипломиран хорнист
Тромбон	Дипломиран тромбонист
Туба	Дипломиран тубист
Удирачки инструменти	Дипломиран перкусионист
Соло-пеење	Дипломиран соло-пеач
Пијано	Дипломиран пијанист
Хармоника	Дипломиран хармоникаш
Харфа	Дипломиран харфист
Виолина	Дипломиран виолинист
Виола	Дипломиран виолист
Виолончело	Дипломиран виолончелист
Контрабас	Дипломиран контрабасист
Гитара	Дипломиран гитарист

Прилог 1б

Назив на новите студиски програми на првиот циклус студии од учебната 2010/2011 година и стручен назив кој се стекнува со завршување на студиите

Студиска програма	Стручен назив
Балетска педагогија-класичен балет	Дипломиран балетски педагог и репетитор - класичен балет
Балетска педагогија-современ танц	Дипломиран педагог и репетитор - современ танц
Аранжирање на популарни жанрови	Дипломиран аранжер на популарни жанрови
Труба-популарни жанрови	Дипломиран трубач-популарни жанрови
Тромбон-популарни жанрови	Дипломиран тромбонист-популарни жанрови
Саксофон-популарни жанрови	Дипломиран саксофонист-популарни жанрови

Пијано-популарни жанрови	Дипломиран пијанист-популарни жанрови
Удирачки инструменти-популарни жанрови	Дипломиран перкусионист-популарни жанрови
Соло пеење-популарни жанрови	Дипломиран соло пеач-популарни жанрови
Гитара-популарни жанрови	Дипломиран гитарист-популарни жанрови
Контрабас-популарни жанрови	Дипломиран контрабасист-популарни жанрови

Прилог 1в

Назив на студиските програми на вториот циклус студии и научен назив кој се стекнува со завршување на студиите

Студиска програма	Научен назив
Музички науки	Магистер по музички науки
Музичка интерпретација и композиција	Магистер по музички уметности

Прилог 2а

Табела на редовно вработен наставно-научен и соработнички кадар, наставни предмети и фонд на часови

Ред Бр.	Наставно научно звање, научен степен, име и презиме на наставникот	Назив на наставниот предмет	Неделен фонд на часови по наставен предмет	Вкупен неделен фонд на часови
1	Проф. м-р Гордана Јосифова – Неделковска	Обоа	2	14
		Методика на настава по дувачки инструменти 2 и 4	4	
		Оркестарски делници	1	
		Камерна музика	7	
2	Проф. м-р Билјана Јакимовска	Соло-пеење	14	16
		Методика на настава по соло-пеење 2, 4, 6 и 8	2	
3	Проф. м-р Марија Наумовска	Соло-пеење	20	21
		Вокална техника 2	1	
4	Проф. м-р Стојан Димов	Кларинет	30	31
		Оркестарски делници	1	
5	Проф. м-р Васо Ристов	Труба	28	29
		Оркестарски делници	1	
6	Вонр. проф. м-р Страшо Темков	Флејта	18	20
		Камерна музика	1	
		Оркестарски делници	1	
7	Доц. д-р Горан Начевски	Соло-пеење	20	26
		Историја на вокалната уметност 2	2	
		Инстр. полифонија	4	
8	Проф. Валентина Нолчева	Пијано	14	14
		Камерна музика	0	
9	Проф. Јован Каровски	Пијано	13	14
		Камерна музика	1	
10	Проф. м-р Тодор Светиев	Пијано	8	14
		Камерна музика	2	
		Методика на пијано 2 и 4	4	
11	Проф. м-р Симон Трпчески	Пијано	8	8

12	Проф. м-р Рита Поповиќ	Пијано	12	13
		Камерна музика	1	
13	Проф. м-р Катерина Гелебешева - Костадиновска	Пијано	13	14
		Камерна музика	1	
14	Вонр. проф. м-р Зоран Пехчевски	Пијано	14	14
		Камерна музика	0	
15	Вонр. проф. д-р Марија Ѓошевска	Литература за пијано 2	2	12
		Пијано	10	
16	Вонр. проф. д-р Ана Гацева	Пијано	12	14
		Историја на пијанизам 2	2	
17	Доц. м-р Кристина Светиева	Пијано	14	14
18	Доц. м-р Нина Костова	Пијано	14	14
19	Доц. м-р Татјана Огнаноска	Корепетиција - практика	7	15
		Корепетиција	8	
20	Проф. Живоин Глишиќ	Хармонија 2	6	18
		Хармонија 4	6	
		Применета хармонија 2	2	
		Аранжирање 2	4	
21	Проф. д-р Томе Манчев	Оркестрација 1, 3, 5	6	14
		Оркестрациски стилови 1	2	
		Оркестрациски стилови 2	2	
		Основи на оркестрација 1	4	
22	Проф. д-р Викторија Коларовска - Гмирја	Методика на музичката настава 2	4	14
		Методика на музичката настава 4	2	
		Солфеж 6	2	
		Хармонска анализа 2	4	
		Теорија на музиката 2	2	
23	Проф. д-р Димитрије Бужаровски	Сонологија со мултимедија 6 (предавања)	5	12
		Сонологија со мултимедија 6 (вежби)	5	
		Естетика на музиката 2	2	
24	Проф. м-р Снежана Димчевска	Солфеж 2	4	14
		Солфеж 4	4	
		Солфеж 2	4	
		Теорија на музиката со солфеж 2	2	
25	Проф. м-р Јана Андреевска	Композиција 6	2	12
		Музички форми со анализа 2	4	
		Полифона композиција 2,4	4	
		Структура ма музичко дело 2,4	2	
26	Проф. м-р Саша Николовски - Ѓумар	Оркестар	4	13
		Оркестарско диригирање 6,8	4	
		Оперско студио 2 и 4	5	
27	Проф. д-р Бојан Ортаков	Музикологија 6	4	10
		Историја на музиката 2,4,6	6	
28	Проф. м-р Драган Даутовски	Народни инструменти 2,4	8	14
		Етноорганологија 2	3	
		Изв. тех на орф. и нар INSTR. 2	1	
		Оркестар од нар. инс 2,4	1	
		Оркестар од нар. инс 2	1	
29	Вонр. проф. м-р Сашо Татарчевски	Хорско диригирање 4	4	14
		Хорско пеење 2,4,6	4	
		Хорско диригирање – насока 2,4	2	
		Основи на диригирање 2	4	
30	Доц. м-р Тихомир Јовиќ	Полифонија 2	4	14
		Хармонија со хармонска анализа 2	6	
		Хармонија на популарни жанрови 2	4	

31	Доц. д-р Трена Јорданоска	Естетика на музиката 4	2	14
		Естетика на музиката 6	2	
		Сонологија со мултимедија 8 (предавања)	5	
		Сонологија со мултимедија 9 (вежби)	5	
32	Доц. д-р Дарија Андовска	Композиција 2	2	16
		Композиција 2	2	
		Основи на музичките форми со анализа 2	4	
		Вовед во популарната музика 2	4	
		Аудиовизија 2	4	
33	Доц. д-р Александар Димитриевски	Етномузикологија 4	4	15
		Етномузикологија 8	4	
		Етноорганологија 4	2	
		Етнокорееологија 4	2	
		Традиционално пеење 2	1	
		Музички фолклор 2	2	
34	Доц. м-р Сони Петровски	Копозиција 2	2	14
		Музички форми со анализа 4	4	
		Полифонија 4	4	
		Нотографија 2	4	
35	Вонр. проф. м-р Тања Вујискиќ Тодоровска	Методика на класичен балет 1	2	10
		Методика на класичен балет 2	2	
		Методика на класичен балет 3	2	
		Репертоар за студенти по педагогија на класичен и модерен танц	2	
		Репертоар за студенти по педагогија на класичен танц	2	
36	Доц. м-р Искра Шукарова	Методика по модерен и современ танц 2 и 4	2	8
		Композиција по модерен и современ танц 2 и 4	2	
		Современ танц 1	2	
		Современ танц 3	2	
37	Доц. д-р Соња Здравкова Џепароска	Историја и анализа на модерен и современ танц 2 и 4	2	8
		Теорија на изведбата 2	2	
		Карактерни игри 3	2	
		Карактерни игри 2	2	
38	Доц. д-р Снежана Филиповска	Историја на балетската уметност	6	10
		Дуетен танц 2, 4 и 6	2	
		Композиција на класичен балет 2 и 4	2	
39	Проф. м-р Михаило Куфојанакис	Виолина	14	19
		Оркестарски делници	1	
		Методика на наставата по гудачки инструменти 2 и 4	4	
40	Проф. м-р Олег Кондратенко	Виолина	12	12
41	Проф. м-р Живко Фирфов	Виолончело	8	12
		Камерна музика	3	
		Оркестарски делници	1	
42	Вонр. проф. м-р Љубиша Кировски	Виолина	12	12
43	Вонр. проф. м-р Дарко Багески	Гитара	8	12
		Ансамбл	1	
		Камерна музика	3	

Прилог 2б

Табела на хонорарни наставници и соработници

1	Вонр. проф. м-р Тања Јанкова	Гитара	12	12
2	Доц. м-р Владимир Костов	Виолина	10	13
		Камерна музика	2	
		Оркестарски делници	1	
3	Доц. м-р Петруш Петрушевски	Контрабас	8	10
		Камерна музика	1	
		Оркестарски делници	1	
4	Вонр. проф. м-р Кире Костов	Аранжирање	8	16
		Биг бенд	4	
		Свирење стандарди	4	
5	Доц. м-р Александра Поповска	Соло-пеење	16	16
6	М-р Мартин Вучиќ	Удирачки инструменти	6	6
7	М-р Иван Иванов	Саксофон	4	8
		Свирење стандарди	4	
8	М-р Дамјан Пејчиноски	Гитара	10	10
9	Кирил Туфекчиевски	Контрабас	8	8
10	Билјана Тануровска	Теориски дискурси во современ танц Менаџмент и културна политика на изведувачките уметности	4	4
11	Проф. м-р Фросина Балова	Виола	12	13
		Оркестарски делници	1	
12	Вонр. проф. д-р Ивица Зориќ	Хорско пеење	4	8
		Свирење хорски партитури 1 и 3	4	
13	Проф. м-р Борјан Цанев	Диригирање 2	4	8
		Свирење оркестарски партитури 2 и 4	4	
14	Доц. м-р Златко Мадевски	Хармоника	14	14
15	Вонр. проф. м-р Весна Гиновска - Илкова	Соло-пеење	20	20
16	Вонр. проф. м-р Славица Галиќ - Петровска	Соло-пеење	16	16
		Соло-пеење на ФДУ	0	
17	Вонр. проф. м-р Ташко Тодоров	Тромбон	8	11
		Камерна музика	2	
		Оркестарски делници	1	
18	Проф. Бети Станковска	Флејта		
19	Проф. м-р Мојца Седеу	Удирачки инструменти	14	17
		Камерна музика	2	
		Оркестарски делници	1	
20	Доц. м-р Александар Гошев	Хорна	8	10
		Оркестарски делници	1	
		Камерна музика	1	
21	Доц. м-р Марјан Милошевски	Фагот	6	7
		Оркестарски делници	1	
22	Доц. м-р Нинослав Димов	Саксофон	22	23
		Камерна Музика	0	

		Оркестарски делници	1	
23	Проф. м-р Зорица Каракутовска	Хармоника	27	27
24	Проф. м-р Валери Стефановски	Пијано	7	7
25	Доц. м-р Александра Мијалкова	Историски игри	6	6

Прилог 3

Компетенции кои се стекнуваат со успешното совладување на студиските програми

Музичка теорија и педагогија

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за изведување настава по предметите музичко образование и музичка култура и за работа со хорови и оркестри во основните и средните училишта и во гимназии, за изведување настава по предметите теорија на музиката, солфеж, хармонија, полифонија и диригирање во основните и средните музички училишта, и за работа со аматерски детски, женски и мешани младински и сениорски хорови и оркестри.

Музичка теорија и педагогија-насока народни инструменти

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за исполнители на кавал, тамбура и гајда како солисти, камерни и оркестарски музичари, за наставници во средните и високообразовните установи по наставните предметите кавал, тамбура и гајда и по предметот оркестар на народни инструменти, за изведување настава по предметите теорија на музиката, солфеж, хармонија, полифонија и диригирање во основните и средните музички училишта, и за работа со аматерски детски, женски и мешани младински и сениорски хорови и оркестри.

Музичка теорија и педагогија-насока хорско диригирање

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за изведување настава по предметите музичко образование и музичка култура, за работа со хорови и оркестри во основните и средните училишта, за изведување настава по предметите теорија на музиката, солфеж, хармонија, полифонија и диригирање во основните и средните музички училишта, и за работа со детски еднородни и мешани младински и сениорски хорови.

Музичка теорија и педагогија-насока сонологија со мултимедија

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за тонски сниматели, за продуценти, за покривање на музичката програма во електронски и печатени медиуми, технички оспособени да снимаат, монтираат и емитуваат програма во радио-дифузните и печатените медиуми и на интернет, и за изготвување музички илустрации во електронски медиуми, за наставници по наставниот предмет сонологија во средните и високообразовните музички установи, за изведување настава по предметите музичко образование и музичка култура и работа со хорови и оркестри во основните и средните училишта, за изведување настава по предметите теорија на музиката, солфеж, хармонија, полифонија и диригирање во основните и средните музички училишта, и за работа со аматерски детски, женски и мешани младински и сениорски хорови и оркестри.

Композиција

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за komponирање музички дела, креирање музички аранжмани за камерни состави и за сите видови оркестри, изведување настава во основни, средни и високообразовни музички институции по посебно-стручно уметничките и стручно-уметничките наставни предмети.

Оркестарско диригирање

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за диригирање музички дела за камерни состави и различни оркестри, креирање музички аранжмани за камерни состави и за сите видови оркестри, изведување настава во средни и високообразовни музички институции по група предмети од областа на диригирањето, по свирење оркестарски партитури и по оперско студио.

Музикологија

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за научна музиколошка работа и публицистика, за музички критичари, музички уредници и водители во радио и ТВ куќи, за наставници по предметот историја на музиката во средното музичко образование, за библиотекарите во музички библиотеки и во фонотеки.

Етномузикологија

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за научна етномузиколошка работа, за соработници во фолклорни институти и во културно – уметнички друштва, за водење фолклорни фестивали и кампови, за музички уредници и водители во радио и ТВ куќи, за наставници по предметот музички фолклор во средното музичко образование, за архивари во етномузиколошки библиотеки и фонотеки и за соработници во високото образование по наставните предмети етномузикологија, етноорганологија и етнокорологија.

Инструмент/Соло пеење

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини потребни за исполнители на инструментот/соло-пеач како солисти, камерни и оркестарски музичари, наставници во средни и високообразовни музички установи по инструмент/соло-пеење, камерна музика и методика на наставата по инструменти/соло пеење.

Балетска педагогија – класичен балет

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за изведување настава во нижи и средни балетски училишта, на факултети од областа на балетската уметност, во предучилишни установи, основни и средни училишта по наставните предмети методика на класичен балет, дуетен танц, карактерни игри, историски игри и репертоар, како и за обучување кадри во националниот балет, во професионални и аматерски групи и драмски театри.

Балетска педагогија – современ танц

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за изведување настава во нижи и средни балетски училишта, на факултети од областа на балетската уметност, во предучилишни установи, основни и средни училишта по наставните предмети методика на современ танц, композиција на модерен и современ танц и популарни танци, како и за обучување кадри во националниот балет, во професионални и аматерски групи, драмски театри.

Аранжирање на популарни жанрови

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини за аранжирање на дела од областа на популарните жанрови, изведување настава по аранжирање на популарни жанрови во средни и високообразовни музички установи и работа со професионални и аматерски состави од областа на популарните жанрови.

Инструмент (Труба, Тромбон, Саксофон, Пијано, Удирачки инструменти, Гитара, Контрабас) – популарни жанрови

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини потребни за исполнители на дела од популарни жанрови на инструментот како солисти, изведувачи во вокално-инструментални и инструментални состави, биг бенд и ревиски оркестар, наставници во средни и високообразовни музички установи по труба-популарни жанрови, инструментални и вокално-инструментални состави.

Соло пеење – популарни жанрови

Дипломираните студенти стекнуваат знаења и вештини потребни за исполнители соло-пеачи на дела од популарни жанрови како солисти, изведувачи во вокални и вокално-инструментални состави, наставници во средни и високообразовни музички установи по соло пеење-популарни жанрови и вокални состави.

Прилог 4 – Табела на просторните ресурси

Простор за изведување настава	Број	Површина во м²	Вкупен капацитет на седишта
Предавални	10	513	184
Голема концертна сала	1	223	144

Мала концертна сала	1	190	100
Кабинети за изведување индивидуална настава	16	404	16
Аудио-видео лаборатории	4	143	35
Кабинети за наставно-научен кадар	1	73	30
Вкупно	33	1546	509

Прилог 46 – Табела на материјалните ресурси

Музички инструменти

Аудио-визуелна и компјутерска опрема

	<i>Вид на инструмент</i>	<i>Број</i>		<i>Вид на опрема</i>	<i>Количина</i>
1.	Пијано Безендорфер	2	1.	Телевизор	3
2.	Пијано Петроф	17	2.	Касетофон	3
3.	Пијано Ферстер	6	3.	Аудио миксер	4
4.	Пијано Јамаха	4	4.	ДАТ	3
5.	Пијанино Петроф	1	5.	АДАТ	1
6.	Пијанино Етерна	3	6.	Микрофони	16
7.	Синтесајзери	3	7.	Видео миксер	1
8.	Чембало	1	8.	МОТУ интерфејс	1
9.	Контрабас	6	9.	Магнетофон	3
10.	Виолини	4	10.	ДВД плеер	3
11.	Дајре	1	11.	Компјутер	11
12.	Алт флејта	1	12.	Видео рекордер	1
13.	Пиколо флејта	1	13.	Грамофон	2
14.	Труба	1	14.	Димер	2
15.	Англиски рог	1	15.	Аудио разводник	1
17.	Бас кларинет	1	16.	16 мм проектор	1
18.	Контрафагот	1	17.	Капибара	1
19.	Туба	1	18.	Музички столб	5
20.	Бас тромбон	1	19.	16 мм филмска камера	1
21.	Чинели	1	20.	Звучници	10
22.	Вибрафон	2	21.	Активни звучни кутии	2
23.	Триангл	2	22.	ЦД режач	10
24.	Кастањети	2	23.	Печатар	6
25.	Темпл блок	3	24.	Дек	5
26.	Тимпани	4	25.	Дијапроектор	1
27.	Гран каса	1	26.	Рефлектори	25
28.	Добош	1	27.	Систем (цд плеер и дек)	1
29.	Дрвен барабан	2	28.	Засилувач	6
30.	Ксилофон	1	29.	Тјунер	1
31.	Гонг	1	30.	ЛЦД проектор	2
32.	Камбани	7	31.	Дигитална видео	2
33.	Синтесајзер	1	32.	ЦД плеер	10
34.	Комплет тапани	1	33.	Графоскоп	1
35.	Рачни удиралки	1	34.	Дигитален аудио	1
Вкупен број инструменти		86	35.	Појачувач за гитара	1
			36.	Појачувач за бас-гитара	1